

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedejska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. 10 p. peti vrsta
mali oglaš po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. pr. večjem p.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rekopisi se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Desničarski kurz v Franciji

G. Poincaré je sestavil novo vlado, katere sestava se zelo razlikuje od dosedanje. Najpopularnejši državnik sodobne Francije je napravil odločno potezo in se precej oddaljil od programatičnega stališča, ki ga je zastopal doslej. Ta njegov korak je tembolj presenetljiv, ker je do poslednjega zatrdel, da ne bo sestavil vlade, v kateri ne bi bili zastopani vsi dosedanja njegovi sodružniki. Misli je pri tem predvsem na Herriota in tovariše iz tabora največje koali-rane stranke radikalnih socialistov. Sicer je po-vsod običaj, da se take izjave odgovornih dr-žavnikov ne jemljejo vedno kot končno ve-ljavne, vendar je ta nastop G. Poincaréja izne-nadil. Kajti znane so bile njegove srčne sim-patije levičarjev. Dočim je v strankah desnice imel vedno zveste pomagače njegove politike, kadarkoli je šlo za vprašanja splošno narodne in državne politike, so radikalni socialisti ravo ob takih prilikah do skrajnih meja izkori-ščali svoj položaj in zahtevali vedno nove kon-cesije pod grožnjo, da izstopijo iz vlade.

Njihov poslednji nastop v Angersu, ko so na kongresu stranke postavili zahteve proti po-vrnitvi katoliških redov, proti vojaškim kreditom in konečno zahtevali popolnoma nov kurz v zunanji politiki posebno napram Nemčiji, je iz-zval ogorčenje po vsej Franciji. Temu ogorče-nju so morale popustiti tudi srčne simpatije G. Poincaréja in on je sestavil vlado, ki odgovarja splošnim simpatijam in pa potrebam države.

Nova vlada ima nacionalno desničarsko obi-ležje. V njej so zastopane stranke centruma in desnice, izključeni so socialdemokrati in radi-kalni socialisti. Njen desničarski značaj je tem bolj oboleva s tem, da so te stranke posiale v vlado svoje najmočnejše ljudi, dočim je levica centruma zastopana po dosedaj neznanih po-litičnih osebah. Edina koncesija levici je ta, da je stranka republikanskih socialistov pod vodstvom Brianda, ki ima samo 18 poslancev, zastopana kar s petimi ministri. Izraziti desni-čarji skupine Marina pa so dobili znatno poja-čenje s tem, da so v kabinetu zastopani z dve-ma ministroma in enim državnim podtajnikom, dočim so imeli doslej samo enega ministra. Od novih ministrov je najzanimivejši dosedanja po-slanik v Bernu senator Hennessy. On sicer pri-pada skupini G. Brianda, obenem pa finansira tisk sedaj iz vlade izključene stranke radikalnih socialistov. Zato tudi časopisje te stranke piše, da se mora s kritiko počakati, dokler se vlade ne vidi na poslu. S pridobitvijo Hennessyja je G. Poincaré obenem dosegel, da so največji nje-govi nasprotniki med časopisi paralizirani.

Do take vlade je prišlo predvsem radi ve-likih zunanje-političnih problemov, ki se bodo pričeli reševati v bližnji bodočnosti. Zato je G. Poincaré tudi odstopil finančno ministrstvo, ker se bo aktivno udeleževal pri reševanju teh vpra-sanj.

Predvsem je na dnevni red postavljeno vprašanje reparacij. Ze pred krizo so se vodila številna pogajanja o novem načrtu za plače-vanje vojne odškodnine in o sklicanju tozadevne konference strokovnjakov. Nemška diplomacija je imela uspeh in je za svojo tezo zainteresirala predvsem ameriške merodajne kroge. Edino Poi-ncaré se je upiral nemškim zahtevam po pre-ureditvi, vendar je pod stalnim pritiskom radi-kalnih socialistov moral popuščati. Osvobožen teh zaveznikov bo G. Poincaré najbrže nada-lejal s svojo politiko striktno izvršitve vseh v mirovnih pogodbah predvidenih določb. Zato je nemška javnost zelo hladno sprejela novo nje-govo vlado. V zvezi s tem stoji vprašanje ame-riških dolgov. Tudi v tem oziru vlada sedaj popolna jasnost. Izvršitev obveznosti od strani Francije pa nikdar ne bi bila mogoča, če bi G. Poincaré sprejel finančne reforme, ki so jih zahtevali radikalni socialisti. V obeh vprašanjih namerava G. Poincaré sam prevzeti iniciativo in bo v to svrhu na čelu francoske delegacije potoval v Washington in Berlin.

Kar se tiče proračuna, ki se nahaja pred parlamentom, je gotovo, da bo izglasovan pravočasno. Kaj pa se zgodi s členi 70, 71 in 71 bis, ki govorijo — kakor smo že ponovno poročali — o vrnitvi premoženja raznim katoliškim re-dovom in o dovoljenju, da se ti redovi zopet stalno nastanijo v Franciji, o tem so deljena mišljenja. V desničarskih krogih gojijo nade, da bo parlament predloženo prvotno besedilo, dočim smatrajo drugi, da bosta tudi odslej ta dva člena samo predmet kupčije in pogajanj za kompromis z radikalnimi socialisti. Kajti kljub temu, da razpolaga sedanja kabinet z večino kakih 40 glasov, se zdi, da bo G. Poincaré skušal pridobiti vsaj večjo skupino poslancev te stranke. Za slučaj, da bi se njegovi simpatizerji med radikalnimi socialisti odločili, da zapuste

Vest o ostavki Spaha izmišljena

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Pri presoji muslimanskega predloga, da se umakneta sarajevski in tuzlanski veliki župan, je treba vpoštevati to dejstvo, da sta obe stranki, ra-dikalna in muslimanska, zelo angažirani na občinskih odborih in da se hoče splošna drž. politika prenesti tudi na lokalno. Občinske razmere pa imajo svoj poseben značaj, ki ne dopušča vedno enotne linije in enotnih zvez. Tudi je upoštevati v Bosni in Hercegovini, da so ti občinski odbori šele ustanovljeni in da so občine šele v mladostnem razvoju. V takih slučajih je bila vedno na mestu politika razvoja. Zdi se, da je tega mišljenja tudi dr. Spaho. Nekateri listi so vedno poročali, da bo G. dr. Spaho podal pogojno ostavko, če se oba žu-pana ne umakneta. Sicer je znano, da so borbe okrog posameznih oseb in velikih županov že stara stvar in da bi je ne bilo treba šele iznajti, da se motivira ostavka, če bi bilo po-trebno. Kljub temu pa je tudi JMO klub smatral za potrebno, da se tem vestem napravi konec. G. Behmen je danes v imenu kluba poudaril, da je vest o ostavki G. dr. Spaha povsem in popolnoma neresnična in jo mora na najodločnejši način zanikati. Nihče niti ne misli na ostavko. Muslimani se razgovarjajo, da se poravnajo nasprotstva v Bosni. Vsi po-litični krogi so prepričani, da se bo spor med muslimani in radikali mirno poravnal, ker prvi kot drugi odklanjajo skrajnost. Nekateri trdijo, da hočejo muslimani le še odstavitev tuzlanskega, ne pa več sarajevskega velikega župana.

G. dr. Spaho danes ni več ponovil svojih zahtev in je odpotoval v Bosno, da prouči položaj po volitvah in se posvetuje s strankinim vodstvom. Vašemu dopisniku so danes zatrdili, da je izgubil spor med NRS in JMO svojo nevarno ostrino. Tudi v musliman-skem klubu so odločno zanikali vse vesti, da bi hoteli muslimani izzvati vladno krizo in izstopiti iz sedanje vladne večine.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Narodna skupščina se je pričela točno ob napovedani uri. Obravnavala je zakonski predlog o javnih delih, ki ga je predložil minister za soc. pol. G. Barić. Tajnik Panta Jovanović je prečital zapisnik včerajšnje seje. Skupščina ga je sprejela proti glasovom zemljoradnikov. — Predsednik Mihajlović je nato odredil poimensko klicanje poslancev. Ugotovil je, da ima skupščina kvorum. Odobril je, da se od-tegnejo odsotnim poslaneem dnevnice, kar se se je z odobravanjem sprejelo.

Minister Barić je odgovarjal na interpe-lacijo Gjorgje Popovića o pomoči po elemen-tarnih neizgledih v Krajini. Dejal je, da bo vedno vodil račun o vseh teh nesrečah in da bo v skupščini predlagal v tej zadevi nujne predloge. Popović se je z ministrovim odgo-vorom zadovoljil.

Nato se je prečital predlog zakona o jav-nih delih, ki ga je predložil v imenu tozadev-nega odbora poslanec G. dr. Kulovec. Mi-

nister za soc. pol. Barić je podal daljši eks-poze. Dejal je, da so predložitev tega zakona narekovala ljudske potrebe. Vlada bo potre-bam zadostila in pristopila k izvršitvi javnih del na ta način, da bo zaposlila tiste, ki so pomoči potrebni, pa lahko delajo. Tisti, ki so za delo nesposobni, pa bodo dobili podporo. S tem zakonom se določa pomoč ne samo po-krajinam, ki so pasivne, ampak tudi pokra-jinam, ki so jih zadele nesreče. K predlogu je govoril Lazić kot poročevalec manjšine. Izjavil se je proti predlogu v tej obliki, ker po njegovem mnenju ne zadovolji vseh zahtev. Demokrat Nikolaj Škerović je poudaril, da ni vsota 100.000 Din, ki je v predlogu, zadost-na. Vendar se bo s tem zakonom prebivalstvu zelo pomagalo. Nato je predsednik zaključil sejo.

Prihodnja bo jutri ob desetih dopoldne. Na dnevnem redu je Petekanova inter-pelacija na notranjega ministra o razpisu ob-činskih volitev v Mežici.

Neresničnost o min. Cvetkoviču

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Nekateri belgrajski listi so prinesli brzojav niških ob-lastnih poslancev, ki se pritožujejo predsed-niku vlade, da je minister Cvetković samo-listno zahteval odstop niškega oblastnega od-bora in dejal: »Nema zakona!« Cvetković je podal komentar in opisal razmere v niški ob-lastni skupščini. Več poslancev je nezadovolj-nih z oblastnim odborom. Seji, ki se naj bi vršila 12. novembra, ni prisostvoval niti pre-sednik niti podpredsednik. Zato so se radi-

kalni poslanci s Cvetkovičem posvetovali, kaj naj se stori, da bi skupščina prišla do rednega dela. Od 20 radikalnih poslancev jih je 17 po-pisalo spomenico, da naj skupščinsko pred-sedništvo odstopi. Tudi minister Cvetković je bil mnenja, da je edini izhod, da bi predse-dništvo podalo ostavko. Glede besed »Nema za-kona!« Cvetković odločno zanika te besede ter trdi, da je le tolmačil, da to in to ni v zakonu.

federalistu. Radičevcem očita, da jim manjka politična linija. »Hrvat« pravi, da je med ra-dičevci mnogo ljudi, ki se boje za svoja dobro plačana mesta in da se poslužujejo take borbe.

Neupravičeno odprto pismo orožnikov

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) »Jutro« ob-javlja odprto pismo na G. dr. Korošca, notra-njega ministra. To pismo je podpisalo nekaj orožnikov, ki da so s 1. novembrom po odredbi VIII. orožniškega polka v Ljubljani izgubili iz-plačilo rodbinskih doklad z motivacijo, da je tozadevne kredit izčrpan. V pismo se nadalje sprašujejo orožniki, ali naj sami sebi vzamejo življenje, ali naj začno ropati in krasti in kako naj se zatira komunizem v naši državi, ko nas država k boljšeizmu vzgaja. Na to pismo pri-pominjamo, da je orožniški polkovnik v Ljublja-ni prekasno zahteval kredite za izplačilo dru-žinskih doklad za mesec november. Ti krediti pa so bili poslani že 2. novembra in bili vsem izplačani že 8. novembra. Čuditi se je torej orožnikom, da se skrivajo za »Jutro«, četudi je pod dr. Korošcem vsak slučaj, ki dospe do nje-ga, takoj zakonito rešen.

V avdienci pri ministrskem predsedniku sta bila danes umetnika gg. Čurčič in Meštrovič.

V Belgradu se mudi vseučiliški profesor dr. Šurmin, ki se je sestal z različnimi poli-tičnimi glavnega radikalnega odbora. Čuje se, da ima gotovo politično misljo.

Kralj Aleksander pri Doumergue-u

Pariz, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Včerajšnji obisk kralja Aleksandra pri predstavniku Re-publike G. Doumergue-u je trajal nad eno uro. V spremstvu našega poslanika v Parizu gosp. Spalajkovića je Nj. V. kralj Aleksander pri-spel v Elizejsko palačo par minut pred 3. Pred vhomom je bil postavljen bataljon voj-ske z godbo, ki je ob prihodu Nj. V. kralja za-igrala naše narodne himne. Razgovor med Nj. V. kraljem in predsednikom francoske repu-blike je trajal eno uro in je potekel v pri-srčnem in prijateljskem tonu, kajti oba suve-rena se poznata že od preje. Popoldne ob šestih je G. Doumergue vrnil kralju obisk in bil sprejet od kraljevskega para v njihovih apartamentih v hotelu »Rizz-u«. Kralj ostane še več dni v Parizu in bo prihodnje dni spre-jel v avdienci predsednika francoske vlade G. Poincaréja in zunanjega ministra G. Brianda, ki sta se za njo prijavila takoj po sestavi no-vega kabineta.

Deputacija strojevodij v Be'gradu

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Te dni se je mudila v Belgradu deputacija društva stro-jevodij iz vse države. Dne 10. novembra je de-putacija izročila zahteve strojevodnega osebja strojnemu oddelku glavnega ravnateljstva. Iste popoldne je deputacija pod vodstvom posl. Zebota predložila spomenico in jo raz-ložila glavnemu ravnatelju in ž. Gjurčiču. Dne 12. novembra je pa deputacijo sprejel že-lezniški minister Stanič. Z njo je nad eno uro obravnaval vsa tekoča vprašanja. Danes je deputacija, sestoječa iz osrednjega pred-sednika Sime Stankovića (Belgrad), Dežmana (Ljubljana), Sističa (Zagreb) pod vodstvom poslanca Kremžarja obiskala ministrskega predsednika dr. Korošca. Kratká vse-bina spomenice, ki jo je predložila ministr-skemu predsedniku, je ta-le: Strojno osebje naj se uvrsti v III. kategorijo. Tisti, ki dobe kot dnevničarji 30—40 Din, naj dobe 60 Din; preneha naj praksa dolgoletne montaže stro-jevodskih kandidatov in se naj zniža na eno leto. Strojvodci III. kategorije, ki imajo pravo-ico na 1. skupino, naj se vanjo uvrstijo. Pro-metno osebje zahteva predpisano obleko. Čim-preje je treba sprejeti času odgovarjajoč pravi-lnik o stranskih prejemkih. Sedanja zakon o železničarjih naj se spremeni in naj se izpla-čajo železniškim osebom razlike od l. 1923, ki se pri prevedbi na nov zakon niso izpla-čale. Ministrski predsednik G. dr. Korošec je deputacijo najljubneje sprejel ter pazljivo po-slušal pritožbe železniških strojevodij. Pred-sednik vlade je izjavil, da se bo vse zavzelo, da se železničarjem odpomore ter bo skušal, da se bodo vse zahteve obravnavale in urešile. Kar se tiče razlik, je izjavil ministrski pred-sednik: »Lahko vam sedaj rečem, da je ta stvar že sklenjena. Razlike dobite izplačane. Posočilo, ki ga je monopolska uprava dobila na Švedskem, je parlament uzakonil. S tem posojilom bo monopolska uprava poravala svoje dolgove. Ta denar bo država porabila za plačilo starih dolgov, med katerimi se na-hajajo razlike državnih nameščencev in vpo-kojencev.« To avtoritativno zagotovilo je de-putacijo zelo razveselilo.

Be'grafske vesti

Popoldne se je sestal finančni odbor. Razpravljal je o dnevnih državnihi urad-nikov v podrobnostih.

Milan Jeglič, absolvent višje pedagoške šole v Zagrebu, je nastavljen na moškem učiteljsku v Ljubljani.

Za izseljenškega komisarja v Düssel-dorfu je imenovan Berislav Deželič.

Radikalni klub je popoldne ponovno imel sejo, na kateri se je posvetoval o agrarnem vprašanju.

Državljanstvo so dobili: Anton Sfiligoj, trgovec iz Ljubljane, Josip Kavčič, posestnik iz Gornjega Logatca, Peter Kokoč, čevljar iz Nove vasi, Katarina Karis, zasebnica iz Ljub-ljane, Ivan Bajec, zvonolivar iz Št. Vida nad Ljubljano, Karel Ostič iz Gojzda, Milan Jereb, učitelj iz Rajhenburga, Peter Torkar, tkalec iz Bohinjske Bistrice, Andrej Kumer, mizar iz Ježice, Frančiška Rejic, učiteljica iz Vrha. Julij Bajec, ključavničar iz Maribora, Anton Rupnik, zasebni uradnik iz Ljubljane.

Zadele so te-le srečke državne razredne loterije: 10.000 Din št. 17.215 in 6979, 30.000 dinarjev št. 37.759.

Oblastne davščine znižane

Včeraj popoldne je začel finančni odsek ljubljanske oblastne skupščine razpravljati o novem proračunu. Oblastni odbor je predložil v mnogem spremenjen proračun, ki izkazuje v celoti 70.011.306 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov.

Ze ta številka sama pove, da se je oblastni odbor odločil znižati nekatere izdatke. Med drugim je sklenil plačati kupnino za veleposelstvo Ponovice s sredstvi iz posebnega posojila, ki se najame v ta namen. Tako je oblastnemu odboru bilo mogoče znižati nekatere davščine, nekatere pa sploh črtati iz letošnjega proračuna.

Znižale so se oblastne doklade na nekatere državne davke: 1. oblastna doklada k državnemu davku na dohodek od podjetij, obratov in poklicev I. skupine in II. skupine. 2. Oblastna doklada k državnemu davku na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov. 3. Oblastna doklada k državnemu davku na dohodek od nesamostojnega dela in poklica. Vse te doklade se znižajo od 30% kakor se je glasil prvotni predlog, na 25%.

Oblastna naklada na vino in vinski mošt se je znižala pri vinu od 1 Din na 65 par, pri vinskem moštu pa od 1 Din na 45 par.

Popolnoma se je črtal oblastni davek na zaposlitev inozemskih delavcev in istotako je popolnoma izostala oblastna doklada na zemljiški davek, ki se je glasila v prvotnem predlogu na 30%.

Oblastni odbor je s temi olajšavami obl. dajatev šel do skrajnih mej možnosti. V okviru predložene proračuna bi mogla oblast vendarle še uspešno delati, prizadeletim krogom pa olajšave, zlasti v letošnji slabi konjunkturi, mnogo zaležejo.

Zlasti je važna opustitev naklade na davek od dohodka od zemljišč. Oblastni odbor je pri tem upošteval, da je naš kmet v težkem položaju, da preživlja gospodarsko krizo. Zlasti letos je vsled uim in nesreč letina v velikem delu oblasti do skrajnosti neugodna, tako da po nekaterih okrajih niti prehrana kmetijskega prebivalstva ni še zasigurana.

Važno je dalje, da se ugotovi, da kmetijski stan je itak za namene, katerim služi oblastni proračun, veliko doprinaša. To dokazujejo proračuni cestnih okrajnih odborov, ki znašajo, če všteto tudi izdatke, ki jih imajo okrajni zastopi v ljubljanski oblasti, za vzdrževanje oblastnih in okrajnih cest, preko 17 milijonov dinarjev. Cestni okrajni odbori pa krijejo svoje potrebščine samo z dokladi na neposredne davke in znašajo te doklade v posameznih okrajih po 500 in celo do 800 odstotkov. To pomeni tako težko obremenitev prebivalstva, ki živi od zemljišča, da je pač resnično utemeljena trditev, da kmetstvo prebivalstvo prinaša za vzdrževanje javnih prometnih sredstev največji del. Prav tako krijejo zgolj z dokladi na direktne davke svoje proračune okrajne blaginje in zdravstvena okrožja.

Če stremimo torej za kolikor mogoče pravično in enako sorazmerno obremenitvijo vseh slojev prebivalstva v oblasti, je treba upoštevati tudi te težke dajatve podeželskega ljudstva in je predlog oblastnega odbora za odpravo doklade na zemljiški davek le toplo pozdraviti.

Proračun izkazuje sedaj stroškov za obl. skupščino 554.076 Din, za oblastni odbor 390 tisoč Din, za oblastni osrednji urad 2.417.488 dinarjev.

Pod poglavjem deželna kultura so predvideni izdatki za kmetijstvo, in sicer za osebnostne izdatke 977.232 Din, za kmetijsko izobrazbo 440.000 Din, za pospeševanje kmetijstva, in sicer poljedelstva, živinoreje, vinogradništva, sadjarstva, vrtnarstva in gozdarstva 2.305.000 Din, za združništvo 440.000 Din, za podpore vsled izrednih elementarnih neugod 500.000 Din, za veterinarstvo 120.000 Din.

Za agrarne operacije in melioracije 1 milijon 493.216 Din, za kmetijsko solstvo 2.101.096 Din - za oblastna posestva 1.477.260 Din.

Pod posebnim poglavjem »Asanacija vasi« so prispevki za napravo gnojnih jam in gnojšč 1.500.000 Din, prispevki za vodovode in vodne zgradbe 496.000 Din, pospeševanje zdravstva 200.000 Din. Skupaj torej 12.049.804 Din za razne potrebe kmetijskega gozdarstva in kmetijske kulture.

Tretje poglavje predvideva izdatke za javna dela in oblastno imetje, in sicer za vzdrževanje okrajnih dovoznih cest ter mostov ter prispevki za druge ceste 11.250.000 Din, za visoke stavbe 1.500.000 Din, za pisarniške stroške 1.117.904 Din.

Obrt in trgovina ima v četrtem poglavju za pouk in izobrazbo 1.130.000 Din, za pospeševanje obrti 570.000 Din, za tujski promet 300.000 Din, skupno 2.000.000 Din.

Za zdravstvo daje oblast 26.867.768 Din. Skupno s socialno skrbstvom je letos dotirano skupno s 6.910.568 Din, in sicer za skrbstvene zavode 3.760.568 Din, za splošno socialno skrbstvo 2.250.000 Din.

Za prosveto predvideva oblastni odbor 2.120.000 Din. Za obredovanje in amortizacijo oblastnih dolgov 1.433.698 Din. Za pokojnine 200.000 Din. Podpore za gasilstvo 200.000 Din. za razne druge stroške 1.900.000 Din.

Splošni končni pregled je torej sledeč: Splošna oblastna uprava 3.361.564 Din. Deželna kultura 9.853.804 Din. Javna dela in

Prva etapa češkoslovaških-jugoslovanskih trg. pogajanj - končana

Praga, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaško-jugoslovanska trgovinska pogajanja, ki so se začela v Pragi začetkom oktobra, so bila danes v prvi etapi končana s tem, da se je sklenila konzularna pogodba in splošni del trgovinske in paroplovne pogodbe. Pogodba temelji na klavzuli največjih ugodnosti, katere dovoljujejo obe državi v obvešanju z državljani, delničnim in drugim trgovinskim družbam in v postopanju z blagom. Na davčnem polju velja načelo paritete. Tudi v transportu bo vsaka stranka dovoljevala drugi iste ugodnosti, ki jih uživajo lastni državljani in domače blago. Obe državi sta si obljubili medsebojno pomoč v boju proti nepošteni konkurenci. Tudi avtorsko pravo je bilo v pogodbi rešeno. Celo poglavje je posvečeno socijalnopolitičnim vprašanjem, o katerih se bo še natančneje obravnavalo v posebni pogodbi. Obenem z okvirno pogodbo se je dosegel tudi dogovor o ureditvi dovolitvenega postopanja, kolikor je še v veljavi.

V pogajanjih bo sedaj nastopil odmor, katerega bosta obe delegaciji porabili za izpolnitev materiala za tarifni del pogodbe. Za

Jugoslavijo je podpisal pogodbo prof. Todorovič, za Češkoslovaško pa sekijski šef dr. Friedmann. Jugoslovanska delegacija danes zapusti Prago.

Okvirna pogodba in konzularni dogovor napram dosežanju začasnih pogodb nista prinesla bistvenih izprememb. Tarifne določbe trgovinske pogodbe se niso mogle obravnavati, ker je jugoslovanska delegacija opozarjala na polagati važnost na gotove pristatke glede uvozne carine za živo živino. Češkoslovaška želja ni ugodila, ker se ima ves kompleks carine na živino na novo urediti po željah češkoslovaških agrarnih strank. Po tej novi ureditvi, ki vpoštevava samo kvantitete, bi n. pr. ne bil mogoč uvoz jugoslovanskih pitanih prešičev. V tej zvezi je jugoslovanska delegacija opozarjala na izvajanja češkoslovaškega poljedelskega ministra in izjavila, da bi Jugoslavija kot zaveznica in članica male antente smela uživati enake prednosti kakor Poljska. Član češkoslovaške delegacije je pri tem ironično pripomnil: »Sedaj se taka tajna klavzula ne more vstaviti!«

Maniu čisti

Bukarešta, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnjem ministrskem svetu so sklenili, da bodo temeljito očistili upravni aparat, odpravili vse sinekure in opustili službene avtomobile, katerih so posamezna ministrstva imela do 47 in jih je imel več tudi vsak prefekt. V bodoče bo vsako ministrstvo imelo po en avtomobil, ostale pa se bo prodal na javni dražbi. Ministrski svet je imenoval poseben odbor, da se izdela načrt zakona za ukinjenje obsednega stanja, ki naj se izvrši prihodnje dni ter je bila cenzura že ukinjena. Vpokojen je bil vrhovni komandant orožništva general Davidoglu ter se pričakuje, da bodo prihodnje dni odstavljeni nadaljnji visoki uradniki. V zadnjih dneh je prišlo na deželi do več spopadov med kmetiskim prebivalstvom in med uradniki bivše vlade. V Akermanu so pretepli prefekta.

Bukarešta, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Člani romunske delegacije v Berlinu, ki so podpisali pogodbo z Nemčijo, so danes po-

dali poročilo ministrskemu predsedniku Maniu in finančnemu ministru Popoviču. Kakor piše »Adeverul«, sta oba ministra, ne da bi dvomila o dobrih namenih delegacije, izjavila, da bi bilo bolje, če bi s podpisom pogodbe počakali, dokler niso dobili informacij od nove vlade. List piše, da so v vladnih krogih razsrjeni radi samolastnega postopanja delegacije. Danes bo ponovno odpotoval v Berlin zastopnik vlade, da se informira o možnostih, spopolniti pogodbe z dodatno pogodbo. Maniu upa, da bo nemška vlada njemu na ljubo plačala dogovorjeno vsoto 75.000.000 zlatih mark naenkrat namesto v treh obrokih. Maniu je dalje prepričan, da bi njegova vlada sploh dobila od Nemčije večje koncesije. Navedeni list poroča, da je posebno nemško poslaništvo v Bukarešti zelo sililo k podpisu pogodbe, dokler je še bila stara vlada v demisiji. Bratianu pa je prepustil podpis pogodbe preudarku delegacije.

Bethlen in madjarsko kraljevsko vprašanje

Budimpešta, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je v madjarski poslanski zbornici obravnavala interpelacija demokratskega poslanca Rassaya o kraljevskem vprašanju. Poslanec je izjavil, da ga skrbi, ker se že več mesecev širijo na Madjarskem in v inozemstvu vesti, da hoče madjarska vlada na kakršenkoli način rešiti vprašanje kralja. Opozarjal je na pogosta potovanja nadvojvode Albrechta, ki se vsekakor smatrajo za agitacijska potovanja. Vse to je s stališča kreditnega in gospodarskega življenja na Madjarskem škodljivo. Nato je takoj odgovoril ministrski predsednik Bethlen in izjavil, da se od leta 1921, ko je prevzel vodstvo vlade, ni moral nič manj kot 35krat pečati z nesmiselnimi vestmi, da pripravljata madjarska vlada nasilno ali nenadno rešitev kraljevskega vprašanja. Vedno je izjavil, da niti zunanje politični niti notranje politični položaj ni tak, da bi se vprašanje kralja moglo obravnavati kot aktualno. Ponovno je odločno izjavil, da vlada ne namerava rešiti vprašanja niti s pučem niti mimo zakona. Sirjenje takih vesti je samo v interesu onih, katerim konsolidacija Madjarske ne ugaja, in širijo jih iz inozemstva sovražniki Madjarske. Službeni tisk sosednih držav bo tudi v bodoče nadaljeval svoje delo. Pripomniti mora, da madjarska vlada noče rešiti vprašanja kralja niti proti zakonodaji niti nenadno, ker vprašanje niti zunanje politično niti notranje politično ni zrelo za rešitev. — Odgovor ministrskega predsednika se je z veliko večino večino vzel na znanje.

Meksikanska „iusticia“

New York, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Nečak umorjenega generala Obregona, stotnik Jezus Obregon si je presrbel vstop v državno letnišnico v Mexico City, kjer je zaprt morilec generala Obregona ter ga je skušal ustreliti z revolverjem. Razorožili pa so ga, preden je mogel oddati strel. Nekoliko ur pozneje se je potem nečak sam ustrelil.

oblastno imetje 13.867.904 Din. Obrt in trgovina 2.000.000 Din. Asanacija vasi 2.196.000 Din. Zdravstvo 26.867.768 Din. Socialno skrbstvo 6.010.568 Din. Prosveta 2.120.000 Din. Dolgovi 1.433.698 Din. Preskrbnine 200.000 Din. Razni stroški in proračunska rezerva 2.100.000 Din. Skupno 70.011.306 Din.

S takim proračunom stopa oblastni odbor pred oblastno skupščino, ki bo proračun nedvomno v bistveno nespremenjeni obliki sprejela, ker je proračun pripravljen z največjo vestnostjo in so se v njem upoštevale vse želje in potrebe, ki so jih izrazili oblastni poslanci, v kolikor so v prihodnjem letu sploh izvedljive. Ta proračun je obenem program velikega novega dela v oblasti, napoved razveseljivega napredka.

Krvava Ljubljana v zagrebških „Novostih“

Če bi bila vrlina novinarja v tem, da naredi iz muhe orjaškega slona, potem bi prav radi izjavili, da je ljubljanski dopisnik zagrebških »Novosti« naravnost ženalen novinar. Tako mojstrsko je dokazal s svojim poročilom o »krvavih« ljubljanskih demonstracijah, da zna imenitno pretiravati.

Tako poroča cenjeni g. dopisnik, da je policija neusmiljeno tolkla po občinstvu s sabljami, da je nastala po ulicah »nezapamčena tučnjava«, da je od udarcev s sabljami ranjenih več omladincev, da so stražniki streljali v maso, da je prostor pred Cosulicem izgledal ko bojno polje, na katerem so padle žrtve, da so še pozno v noč patrolirali po ulicah stražniki in orožniki, da je Ljubljana izgledala ko v obsebnem stanju, da je toliko ranjenec, da policija čuva v strogi tajnosti število ranjenec in aretirancev itd. In da bo slika groze popolna, je zaključeno poročilo v »Vremenu« z drastičnimi besedami, da boj še traja.

Sedaj ve Ljubljana, v kako grozni nevarnosti je bila in kaj vse se godilo na ljubljanskih ulicah. G. dopisniku zagrebških »Novosti« moramo biti za njegovo fantazije polno poročilo res hvaležni. Ker pa smo mnenja, da je v interesu Ljubljane, da se o njenih dogodkih poroča le po pravici, smo žal primorani fantazijo gosпода dopisnika »Novosti« malo pristržiti in povedati resnico.

Ta pa je seveda čisto druga, kakor pa jo slika poročilo »Novosti«.

Predvsem moramo ugotoviti, da je krvava bitka zahtevala le dva »ranjenca«. Prvi je bil »ranjen« od udarca sablje. Rana je bila res grozovita, ker je bila ravno koža odrgnjena. Bilo je slišati dosti zabavnih komentarjev, ko se je slišalo, da je ta »rana« ranjenca spravila na tla.

Druga je po nerodnosti nekega demonstranta zadela krogla v nogo. Ni pa šla krogla v meso in ta rana je tako nevarna, da so jo zdravniki ozdravili z obližem.

To so vse rane, ki jih morejo pokazati demonstranti. Pa naj kdo reče, če ni dopisnik zagrebških »Novosti« mojster v pretiravanju!

Sedaj pa o »bojišču«.

Ko so prišli demonstranti pred Cosulich-Line, so bili tam štiri stražniki. Ti so tako vestno vršili svojo nalogo, da so demonstrante zadržali in preprečili, da bi ti vdrl v prostore družbe. Ko pa so začeli demonstranti metati v stražnike kamenje in so bili ti že ranjeni ter bili v resni nevarnosti, so pričeli streljati v zrak, ne pa v maso. Ko pa se je neki demonstrant zakadil v stražnika in ga udaril po roki, je temu roka vsled nepričakovane udarca omahnila in tako ni šel strel v zrak. In nastala je ona težka rana, ki so jo ozdravili z obližem.

Samo od prevelike vneme obseden dopisnik je mogel tudi odkriti, da je Ljubljana bila ko v obsebnem stanju.

Ni pa seveda videl gosp. Ambroz drugih stvari, ki so tudi omembe vredne. Tako so se n. pr. pojavili po bitki pred Cosulicem tudi komunisti z rdečo zastavo. Seveda so je jadrno pobrisali, ko so ugledali policijo. Teža dokaza, da so se demonstraciji udeležili tudi temni elementi, seveda dopisnik zagrebških »Novosti« ni videl.

Sicer pa je vse poročilo silno podobno onemu iz »Jutra«, vsaj po stilizaciji. To pa nas ne čudi, ker so znane ozke zveze dopisnika zagrebških »Novosti« z »Jutrom«. Tako je tudi vsa stvar malo bolj jasna.

Ljubljanski dopisnik zagrebških »Novosti« se je sicer že večkrat s svojimi poročili proslavil in pred kratkim so morali korigirati njegovo poročilo ljubljanski igralci. Mojstrsko je bilo tudi svoječasno poročilo o Orjuni, toda poročilo o ljubljanskih demonstracijah je prekosilo vse druge, ker je imelo tudi to dobro stran, da je bil žrtve tega poročila tudi g. Svetozar Pribičević. Na tem uspehu pa zagrebškim »Novostim«, kot odličnemu listu KDK zlasti iskreno čestitamo.

Sicer pa je čisto dobro, če v teh resnih časih skrbje tudi zagrebške »Novosti« za zabavo ljubljancem.

„Jutru“ za klobuk

Na nesramen napad v včerajšnji štev. »Jutrac« odgovarja celokupno k. a. dijaštvo to-le:

1. »Jutro« je dokazalo s svojim poročanjem o manifestacijah, da je destruktiven list. Svojo anacionalnost je razgalilo popolnoma.

2. K. a. dijaštvo, ki se je složno udeležilo protestnega zborovanja proti neumesnemu načinu postopanja policije izjavlja, da je »Jutro« zagrešilo zločin proti slovi slov. akad. mladine.

3. K. a. dijaštvo zna upoštevati interese države in slov. naroda, zato odklanja vsako insinuacijo iz »Jutrovec« okolice.

Kat. akad. dijaštvo je s svojim sodelovanjem dokazalo, da hoče složnega dela. Ako se v bodoče kat. akad. dijaštvo ne bo več udeleževalo skupnih nacionalnih manifestacij, je tega krivo »Jutro«.

Ideologija »Jutrac« je znana brez vsakega jedra, zato že zrljav pomazana ter ne spada niti med staro šaro več!

Radovedni smo, ali je »Jutro« kaj v zadregi ob enotnem nastopu razcepljene napredne omladine na univerzi! Ali je »Jutro« kaj v zadregi, ko mora bojkotirati svoje bivše milence?!

Poznamo Vas, gospoda! Računajte, da smo mi vsi Vaši neizprosni nasprotniki!

Za Akademsko Zvezo:
Škarabot Fr. Hribovšek A.,
tajnik. predsednik.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, tu in tam megla, milo vreme, južni vetrovi.

Ljubljanska oblasna skupščina

Včerajšnja seja se je pričela ob 9. dopoldne. V poročilu je predsednik dr. Natlačen navedel med drugim to-le:

Oblasni odbor predlaga skupščini uredbo o lovskih zakupih. Na željo, ki so jo izrazili občinski zastopniki in tudi na željo lovcev samih, se je sestavil ta načrt uredbe o lovskih zakupih. Z njim se izenači lovska zakupna doba in oddaja v zakup v ljubljanski oblasti.

Nadalje predlaga uredbo o lovski škodi. Glede lovske škode so prišli k oblasnemu odboru številne pritožbe posestnikov iz raznih krajev naše oblasti. Spričo teh pritožb se je sestavil pričuveni načrt. V bistvu je to načrt neobjavljene lovskega zakona Kranjskega iz l. 1912., ker se s tem izenačuje postopek pri odmeri lovske škode v načelu na način, kakor je že urejen na bivšem Stajerskem, le da se je razširil krog divjačine, za katero se mora poravnati lovska škoda. Vsa težava noveliranja obstoječih predpisov je v tem, da se mora načrt izogniti vsemu, kar urejujejo državni zakoni.

Tretja uredba se tiče zatiranja škodljive divjačine. Glede škodljive divjačine se množe dan na dan pritožbe, da jih lastniki lovišče ne zatirajo, o škodi, ki jo povzročajo divji prašiči itd., čitamo dan na dan. Prav tako se ponavlja zahteva, naj se zajec, kjer dela škodo, zatre. Spričo vsega tega predvideva pričujoči načrt v bistvu to, kar je imel že neobjavljeni kranjski lovski zakon iz leta 1912., razlagajo pa se na bivšem Kranjskem veljavni predpisi glede roparskih živali tudi na ozemlje bivše Stajerske.

Za povzdigo živinoreje je smatral oblasni odbor za umestno in potrebno, da nakupi večje zemljišče, na katerem se ustanovi rejško središče. Oblasnemu odboru se je posrečilo dobiti za to primerno posestvo in sicer posestvo Ponoviče v litijemskem okraju, ki je last devetih italijanskih državljanov. To posestvo meri okrog 440 ha in sicer 17 ha njiv, 80 ha travnikov, 19 ha pašnikov in 320 ha gozdov. Oblasni odbor predlaga, da se odobri pogodba o nakupu posestva Ponoviče za znesek 1.737.000 Din. Oblasni odbor se pooblašča, da najame za poravnavo kupnine, za adaptacijo poslopij in za nakup inventarja posojilo v znesku 3.000.000 Din, ki se mora vrniti v 20 enakih polletnih obrokih.

Nato je predsednik čital predlog poslanec. Vloženi so bili sledeči predlogi:

Posl. Deželak (SLS) in tov. glede regulacije Savinje v okraju Laško. Posl. Perme (SLS) in tov. glede napeljav električne razsvetljave v vasi Podgorica, Ganjčice, Mali vrh in Tlake v občini Šmarje. Posl. Jan (SLS) in tov. za nakazilo izrednega prispevka cestnemu odboru Bled. Posl. Križnik (SLS) in tov. glede zgraditve nove ceste Gabrsko, Knezdol, Sveta Planina. Posl. Umnik (SLS) in tov. za napravo dveh rezervarjev za slučaj požara v vasi Naklo.

Nato je prišlo na dnevni red

POROČILO FINANČNEGA ODSEKA.

Odsek poročevalec dekan Skubie je izjavil: Posl. Poljanšek in tov. so vložili predlog naj oblasna skupščina sklene, da se podeli meščanski šoli na Rakeku redna podpora. Ako bi se sklenila eni meščanski šoli redna podpora, bi potem z isto pravico tudi druge meščanske šole zahtevale redne podpore. Mi pa nimamo sredstev, da bi redno podpirali meščanske šole. Zaradi tega je finančni odbor sklenil, da se ta predlog odstopi odboru, da ga morda pozneje po možnosti upošteva.

K debati se je oglasil posl. Poljanšek (SDS). Poročevalec Skubie je izjavil, da posamezni odseki absolutno ne morejo razpolagati z denarnimi zneski in podporami, ampak da je to stvar samo oblasnega odbora, ki je eksekutiva naše skupščine. — Predlog finančnega odseka je skupščina soglasno sprejela.

Poročevalec Skubie je nadalje poročal o predlogu fin. odseka, da skupščina odobri nakup poslopij Kranjske hranilnice in dramskega gledališča.

Predlog je poročevalec obširno utemeljeval. Ne obl. odbor, ne skupščina nimata svojega doma. Bivši dež. dvorec smo izročili univerzi, sami smo ostali brez doma. Skupščina uživa gostoljubnost ljublj. občine, ki vedno ne more trajati. Zato se je obl. odbor odločil v ta namen nakupiti Kranjsko hranilnico. Sedaj posluje obl. odbor na petih krajih, kar ovira redno poslovanje. Tudi davčni oziri pridejo v poštev. Obl. odbor je za prostore, ki jih sam rabi, oproščen davkov. Kranjska hranilnica kot obl. zavod, si bo moral iskati bolj obljubljenih prostorov. Zato je umestno, da obl. odbor prevzame poslopje Kranjske hranilnice v svojo last. Kranjska hranilnica je tudi lastnica dramskega gledališča. Denarni zavod ni poklican, da izvršuje tako kulturno nalogo, pač pa ima to nalogo obl. odbor.

Nato se je vršila debata. Posl. Tavčar (SDS) izjavlja, da bo glasoval proti predlogu.

Obl. odbornik dr. Adlešič je v svojem govoru temeljito zavrnil prazne ugovore posl. Tavčarja, ki je dejal, da se je dramsko gledališče zgradilo z namenom, da se dolg svo-ječasno odplača. Čas je prehitel namen, ki so ga imeli ob ustanovitvi. Doba do prevzema Kranjske hranilnice je bila prekratka in se zato prejšnji dolgov niso mogli odpisati ter se dejansko tudi niso odpisali. Prvi prevzemalci tega niso mogli storiti, ker niso imeli nobene ingerence na odpis. Do tega očitka je najmanj opravičen Tavčar in njegov klub.

Kranjska hranilnica je danes v lasti ljublj. oblasti. Torej ne gre za nakup tuje lastnine, ampak za formelen prenos od Kranjske hranilnice na ljublj. oblast. Dramsko gledališče mora imeti za gospodarja tistega, ki zanj skrbi. Denarni zavod ni zato, da vzdrži-

je poslopja, najmanj pa kulturna poslopja. Očita se, da hoče oblast dovoliti dohodke zato iz davkov. To je navidezen ošitek. Poslopje se bo vzdrževalo na način, kot je vpeljan pri opernem gledališču, to je, z taksami na gledališke vstopnice. Oblasni odbor bo vzdrževal poslopje brez obremenitve ljudstva. Vzdržujejo naj ga tisti, ki imajo od gledališča neposredno korist.

Nato je dobil besedo posl. Zupančič (SKS). Njegov govor je bil zelo demagoški. Bil je poln nekvificiranih napadov na Kranjsko hranilnico. Govoril je proti nakupu dramskega gledališča. Njegov govor je izzval odločen odpor pri poslancih večine. Ko se je v blatenju Kranjske hranilnice povzpel do stavka, da nima opozicija v ta zavod nobenega zaupanja, da bi še dalje vlagala denar, mu je dr. Adlešič odločno zaklical: »Mi bomo zahtevali odgovor na napade na Kranjsko hranilnico. Tukaj ne gre proglašati bojkota proti denarnemu zavodu, ki smo ga vsi sprejeli!« Z ozirom na napade na Kranjsko hranilnico je moral predsednik poklicati poslanca Zupančiča k redu. Zupančič je v svoj govor vpletel več evtek. Ena izmed mnogih je n. pr.: »Vi niste večina!« (Mazovec: »Seveda ne! Večina je SKS!«)

Posl. Aysenek (SLS) je podal o vsej zadevi stvarno pojasnilo. Preje je upravljal Kranjsko hranilnico odbor, ki je bil sestavljen iz vseh slovenskih strank. V teku šest do osem let, ko je imel ta odbor upravo v rokah, je bila Kranjska hranilnica večkrat precejšena v najrazličnejših časih. Cenitve so bile soglasno odobrene. Dotične cenitve smo smatrali za verjetne in odgovarjajoče dejanskemu položaju ter se pri naših cenitvah opirali nanje. Mislili smo, če je prejšnji odbor, ki je bil sestavljen iz vseh strank, soglašal s prejšnjimi cenitvami, ne moremo izpodbiti teh cenitev. Zato ne moremo razumeti, zakaj se sedaj opozicija bori proti tem cenitvam. Zadnja cenitev se je izvršila tik pred prodajo. Poslanec Tavčar je pravilno rekel, naj bi se dramsko gledališče vzdrževalo iz lastnih sredstev. Jaz bi to podpisal, če bi bila bivša uprava ta lastna sredstva pustila. Toda bivša uprava je sklenila, da se centralna uprava likvidira in da se razlika med aktivami in pasivami razdeli. Prevzeli smo premoženje, ker se aktivna krijejo s pasivami. Tudi tihe rezerve ne pomagajo, ker so šanse n. pr. pri Slavenski banki trhle. (Živahni klici pri večini: »Evo, tu imate. Sedaj govorite. Vi ste gospodarili pri Slavenski banki. Pri njej ste imeli odločilno besedo.«) Če bi bila bivša uprava pripravljena vrniti sredstva, ki smo jih merali razdeliti ob likvidaciji in jamčiti približno vsoto iz konkurzne mase Slavenske banke, izjavljam v imenu uprave, da prevzamemo gledališče in da čitamo, kar se je tukaj vstavilo za gledališče.

Poročevalec Skubie je kratko zavrnil ničeve ugovore opozicije, ki demagoško kriči. Če bi večina gledališča ne kupila, bi nas zmerjali z nazadnjaki; ker ga pa kupimo, smo zapraviljivi. Ker je nakup za ljubljano velika pridobitev, izraža nado, da bo opozicija glasovala za.

Pri glasovanju je bila pogodba sprejeta. Proti je glasoval posl. Bukovec (SKS).

Nadalje je skupščina soglasno odobrila nakup travnika pri bolnici v Brežicah za 50.000 Din. Pridobil bi se prostor za razširitev bolnice. Kupnina se krije iz posojila.

POROČILO ODSEKA ZA UREDBE

Poročevalec Česnik je najprej poročal o uredbi glede pobiranja občinskih taks.

K debati se ni oglasil nihče. Uredba je bila sprejeta soglasno.

Nato je poročevalec Česnik poročal o uredbi o pobiranju samostojnih občinskih naklad na pivo in žgane pijače.

Ta uredba je bila že enkrat od oblasne skupščine sklenjena. Veliki župan pa je njeno razglasitev ustavil, ker bi bila z njo razveljavljena naredba deželne vlade, ki je bila l. 1921. proglašena kot zakon. Državni svet je ustavitelj proglasilve potrdil. Ker pa določa uredba spremembe, ki se tičejo le ene oblasti in ker vsebuje letošnji finančni zakon pooblastilo, da sme oblasna skupščina izpreminjati celo vrsto naredb bivše deželne vlade in je med temi tudi uredba o pobiranju občinskih taks, je skupščina upravičena sprejeti predlagano uredbo. Ta je dobesečno enaka prvi.

Za pobiranje samostojnih občinskih naklad na pivo in na žgane opojne pijače so veljali pred uvedbo zakona o državni trošarini predpisi, ki jih je vseboval ukaz bivše deželne vlade za Kranjsko s toistavnimi kazenskimi sankcijami.

Ko se je zakon o državni trošarini razširil na vse oblasti kraljevine SHS, je prestal veljati prejšnji dohodarstveni kazenski zakon, ki je določal v § 6, da se nanašajo predpisi, ki se morejo kršiti z dohodarstvenimi prestopki, tudi na užitnino in na doklade k užitnini, prav tako pa tudi na samostojne občinske naklade na navedene trošarinske predmete.

Zato je nujna, dejanska potreba, da se z uredbo oblasne skupščine zopet uvedejo kazenske sankcije za prikradbe občinskih trošarinskih doklad in naklad.

Uredba, ki jo predlaga oblasni odbor, vsebuje določila in kazenske sankcije glede pobiranja samostojnih občinskih naklad na pivo in žgane opojne pijače. Za podlago osnutka se je vzel ukaz bivše deželne vlade za Kranjsko.

Uredba ne vsebuje določil o pobiranju doklad na vinske pijače in toistavnih kazenskih sankcij, ker so te doklade akcesorij k državnim trošarinam in jih pobirajo državni finančni organi po predpisih zakona o državni trošarini.

Uredba je bila brez debate soglasno sprejeta.

Za tem je prišla v razpravo

uredba o ribarstvu.

Poročevalec Oblak je navedel razloge, zakaj je nastala ta uredba, ki se je izdelala ob sodelovanju ribiških strokovnjakov in Slovenskega ribarskega društva. Radi tesnosti državnega zakona se niso mogle vpoštovati vse ljudske želje, ker bi sicer prišli v nasprotje z državnim zakonom. Oblasni odbor bo prevzel v zaščito nekaterih okrajev in tako omogočil izvrševanje tega sporta, po katerem je čisto povpraševanje. To bo tudi v veliko korist tujskemu prometu. Pri glasovanju je bila uredba soglasno sprejeta.

Nadalje je prišel v razpravo predlog odseka za uredbe

glede priklopitev občin Hotič in Konj k Litiji.

Odsek poročevalec Jarc je poudaril potrebo priklopitev vseh občin. Za združitev je navajal predvsem gospodarske razloge, ki govorijo za ustvaritev čim večje in finančno močne občine.

Nato je bila debata. Poslanec Puc (SDS) je izjavil, da bo glasoval proti.

Poslanec Lebinger (SLS) v obširnem govoru podrobno utemeljuje potrebo po združitvi teh občin z gospodarskega stališča. Ko so se te občine ustanovljale, niso bile gospodarske razmere take, kakršne so danes. Takrat ni bilo ne tovarn ne železnice. Danes so se pa gospodarske razmere tako spremenile, da nujno silijo k združitvi. Poudarja, da je združitev predlagana le iz gospodarskih razlogov in nima nobenih političnih tendenc. Pravi, da riskira, da bo prišla pri združitvi SLS v manjšino, kar pač dokazuje, da ima SLS pred očmi edino gospodarske interese občine.

Nato je govoril poslanec Bukovec (SKS).

Poslanec Planina iz kranjskega okraja pozdravlja predlog za združitev celih občin. Navaja kot zgled, kako naj se občine ne združujejo, Kranj in Strazišče. Pod Zerkjavom se je bogatejši del straziške občine amputiral in priključil kranjski. Tisti del pa, ki ne more živeti samostojno gospodarsko življenje, se je pustil samostojen.

Poročevalec Jarc zavrne Pucov ošitek, da skupščina ni upravičena sklepati o združevanju občin in navaja tozadevne predpise zakona o samoupravah in občinskega reda za vojvodino Kranjsko.

Pri glasovanju je bil predlog odseka sprejet z večino glasov.

Predsednik je prečital predlog oblasnega odbora v zadevi jamstva hidroelektrične centrale v Zireh. Dalje je prečital vprašanje poslanca Puca in tovarišev na velikega župana glede nastopa policije ob manifestacijah dne 12. novembra. Vprašanje je izročil velikemu županu, da ob priliki nanj odgovori.

Nato je predsednik sejo zaključil. Prihodnja seja bo v petek 16. novembra ob 9 dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva in poročilo finančnega odseka in proračun. Včeraj popoldne in danes zborujejo odseki.

WIMPASSING snežni čevlji,
so zdravju v največjo zaščito

Pred dežjem Vas varjejo, snegom,
pred mrazom še osebijo.

Maksim Gorkij:

Zazubrina

Okroglo okno moje celice je držalo na dvorišče jetnišnice. Bilo je zelo visoko od tal, a če sem pristavil k steni stol in stopil nanj, sem mogel videti vse, kar se je godilo na dvorišču. Nad oknom so si pod pomolom strehe naredili golobje gnezdo, in kadar sem slučajno pogledal iz okna na dvorišče, so grulili nad mojo glavo.

Imel sem zadosti časa, da sem se mogel s svoje vzvišene točke seznaniti s prebivalci ječe in vedel sem, da je najbolj vesel človek sredi njenih mračnih in sivih stanovančev imenuje Zazubrina.

To je bil krepak in debel fant z rdečim obrazom in visokim čelcem, izpod katerega so bliskale velike, svetle oči.

Svojo čepico je nosil na tilniku, ušesi sta nekako smešno štrleli od njegove obrbite glave, vezi od ovratnika na srjci ni nikoli zavezoval in iz vsakega gibljaja njegovih mišic si mogel spoznati v njem dušo, ki je nespodobna za malodušje in razdraženost. Zmiraj pripravljen za smeh in hrup, je bil malik jetnišnice; vedno ga je obkrožala množica sivocbelenih tovarišev, ki jo je spravljal v smeh in kratek čas z raznimi burkastimi domisleki in tako krajšal s svojim iskrenim veseljem žalostno in dolgočasno življenje...

Nekoč se je prikazal iz celice na sprehod s tremi podganami, ki so bile zvito vprežene na vrčih. Zazubrina je tekal za njimi po dvorišču, kričel, če se vozi s trojko; podgane so od njegovih trikov pobesnele indivale na vse strani, a gledavci jetniki so se smejali kot otroci, gledaje na tega debelega človeka in njegovo trojko.

Očividno je smatral, da mora služiti izključno razveseljevanju ljudi, in da bi to dosegel, ni ničesar opustil. Včasih je njegova iznajdljivost zavzemala krute oblike. Tako je nekaj prilepil z neko stvarjo k steni lase malega arestanta, ki je dremal na zemlji, sedeč pri tej steni, in potem, ko so se lasje prisušili, ga je nenadoma zbudil. Mali je brzo skočil na noge, se prijel s tenkimi in suhimi rokami za glavo in padel jokajoč na tla. Arestanti so se smejali in Zazubrina je bil zadovoljen. Pozneje — videl sem to iz okna — je tolažil malega, ki je bil pustil na steni precejšen kos svojih las...

Razun Zazubrine je bil v zaporu še en favorit, rdeč in debel maček, majhna od vseh razvajena, igračasta žival. Kadar so šli na sprehod, so ga arestantje vsakokrat kje ujeli in se dolgo bavili z njim, dajajoč ga iz rok v roke, te kaje za njim po dvorišču in dovojujoč mu, da jih je praskal po rokah in obrazih, ki so se razživljali od igre z razvajencem.

Kedar se je pojavil maček, je odtegnil zanimanje za Zazubrina in poslednji ni mogel biti zadovoljen s tem zapostavljanjem Zazubrine je bil artist in kot artist je bil nesorazmerno svoji nadarjenosti samoljubljen. Kedar je bila njegova publika navdušena za mačka, je ostal sam, se usedel na dvorišču kje v kot in od tedaj opazoval tovariše, ki so ga pozabili ob tem času. Opazoval sem ga iz svojega okna in čutil vse to, česa je bila polna njegova duša ob teh trenutkih. Zdelo se mi je neizbežno, da bo Zazubrina ubil mačka pri prvem ugodnem slučaju in bilo mi je žal veselera arestanta. Stremljenje človeka, da je središče splošnega zanimanja ljudi — je zanj pogubno, ker nič ne ubija duše tako brzo kot želja, ljudem ugajati.

Kedar sedi v ječi, se zdi celo življenje plesni na njenih stenah zanimivo; razumljivo je zato zanimanje, s katerim sem zasledoval malo dramo v nižini, to ljubosumnost človeka do mačka in razumljiva je nestrpnost, s katero sem čakal razpletka. Nastopil je in se odigral. To je bilo tako.

Nekega jasnega solčnega dne, ko so se arestantje usipali iz celic na dvorišče, je zagledal Zazubrina v kotu dvorišča vedro zelene barve, ostavljeno od barvarjev, ki so barvali strehe jetnišnice. Šel je h njemu, malo pomislil nad njim, vtaknil prst v barvo in si namazal brke z zeleno barvo. Ti zeleni brki na njegovem rdečem obrazu so vzbudili splošen smeh. Neki mladič se je hotel okoristiti z idejo Zazubrine in si je tudi začel barvati gornjo ustnico, a Zazubrina je vtaknil roko v vedro in mu spretno zmazal ves obraz. Mladič je sopihal in stresal glavo, Zazubrina je plesal okrog njega, a občinstvo se je smejalo, podžigajoč svojega zabavnika z vzpodbudljivimi vzkliki.

Ravno ta trenutek se je na dvorišču pokazal rdeči maček. Šel je po dvorišču, ne da bi se posebno žuril in graciozno dvigajoč noge se je pomikal s kvišku dvignjenim repom ter se očividno ni niti malo bal, da bi padel pod noge množici, ki je besnela okoli Zazubrine in zmazanega mladeniča, ki je na vse pretege hotel odstranjevati z dlanmi lepko zmes olja in zelenine z obraza.

— Bratci! — je vzkliknil nekdo. — Miško je prišel.

— A poredni Miško!

— Mačka so ujeli in šel je iz rok v roke, od vseh ljubkovan.

— Glej, kako se je nažrl! Kako debel tre-

Sveta življenje in vrvenje

Peter Klemen:

Slovenski kurir in njegova smola

(Popotni spomini iz dveh dni po prevratu.)

(Dalje.)

ENAJSTO POGLAVJE.

Drugi raport. Castellfranco. Sprejem in mrzli tuš.

Po kosilu istega dne je bil v kolonelo pisarni generalni raport. Vsak je moral pokazati svoje dokumente, vsakemu je povedal, kam gre in kaj mu je storiti. Tudi mi smo prišli na vrsto.

Ti nesrečni kolonel! Še enkrat nam je zmoli vse one litanije kakor prejšnji večer in še enkrat nam je obetal vislice.

Najbolj pa nas je skrbelo, ker je pri zaslisevanju stal poleg tudi italijanski karabinjerski častnik, ki je vlekel na uho vsako besedo, našo in kolonelo. Z veseljem sem konstatiral, ko sem prišel iz pisarne, da se me glava še drži in me tudi »carabinieri« ni pojedel.

Nato nas je neki angleški poročnik razdelil v dve skupini: prave Angleže skupaj, francoske vojne ujetnike, nas tri, poljskega Juda in nekega romunskega pustolovca pa posebej.

Prišli so zopet angleški avtomobili in so odpeljali Angleže v Padovo, našo skupino pa k francoski garniziji v Castellfranco.

Bil sem v popolnoma novi družbi, ko se je naš kamijon jel pomikati po ravni, široki cesti proti zahodu.

A nič ne de, saj sem imel zavest, da se peljem v francosko garnizijo, v družbo nam Slovincem naklonjenega naroda. Razložil sem svojim sopotovalcem, da se nam tedaj ni ničesar več bati, ker Francozi ne razumevajo prijateljstva z vešali, ampak nas bodo na ta ali oni način spravili čez mejo, v deželo nekdanjih mojih študij, kjer sem prebil toliko lepih dni in presedel pri knjigi toliko jasnih in temnih noči. Mislim sem si, da bodo Francozi, kakor sem si jih predstavljal, raznolični z nami tako, kakor to po vsej pravici zasluži naše navdušenje za njih zmago in naš polom. Domisljal sem si, da mi bodo francoski vojaški krogi ravno tako naklonjeni kot nekdanji v Grenoblu moja gospodinja Madame Couchet, ki mi je kuhala čaja in črne kave, kadar sem odhajal in prihajal domov od predavanj, dopoldne in zvečer. Stresla me je sicer misel, da so to le domisljije, a vendar sem bil prepričan, da nas Francozi ne bodo poslali kar tako na vislice, kakor abnormalni angleški kolonel.

Drčali smo dalje po cesti proti zahodu, kako daleč in kje je Castellfranco, nismo vedeli ne mi, ne francoski vojaški, ki so bili med tem podremali. Le par je bilo ostalo čuječih, in z njimi sem se menil o dolgočasnosti gornjeitalijanskih ravnin. Eden izmed teh je bil zelo gostobeseden. Zavajal je čez Italijane, da se mi je to zabavljanje zdelo naravnost provokacija. »Torej tale mi nastavlja past,« sem si mislil, »bolje je, da molčim.« Obmolnil sem, a francoski sopotnik je nadaljeval: »Čemu nam je bila ta navlaka? Rabili smo jih kot sobojevnike, a izkazali so se kot balast, nepotrebna sodrga, ki kokodajša sedaj o zmagi na Piavi, potem ko se niso imeli z nikomer več bojevati in so napravili izprehod do Trsta, naši pa so krvaveli ob Marni in drugod. Brez Italijanov in z Ameriko bi bili dosegli iste uspehe, kot smo jih tako. Les Italiens sont des lâches. (Italijani so bojazljivci.)«

Ce bi bil vedel, da mož govori od srca in ni hlimbe v njegovih besedah, bi mu bil stisnil roko, tako pa sem moral molčati in si misliti, da je poštenjak ali hinavec. Razmere, v katerih smo bili in hodili, so bile vse drugačne, kot da bi človek prodajal po svetu svoj narodni sentimentalizem in oznanjal ljudem evangelij narodnih pravic tega ali onega naroda.

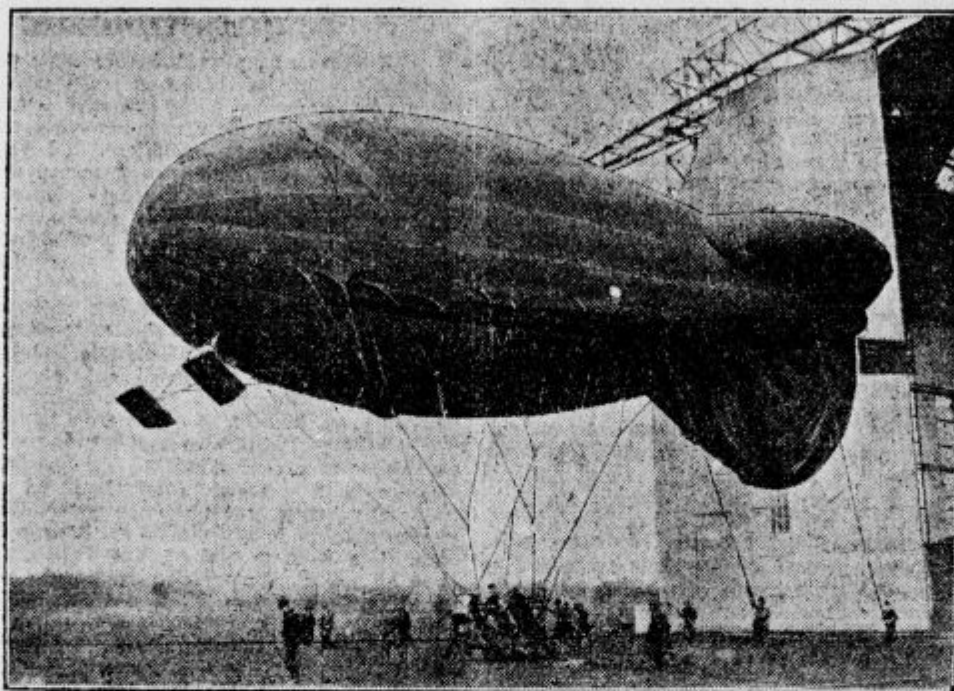
Mož je obmolnil, ponudil sem mu ciga-

reto in zapušila sva, molče in ne vede, če res misliva oba isto in enako.

Videl ga pozneje nisem več, je li bil človek ali beštija, ne vem. Mogoče pa le, da je bil prvo, saj lagati vendar ni mogoče s takim navdušenjem.

Bil se je naredil že skoraj mrak, ko smo prišli v Castellfranco Veneto. Avtomobil je vozil sem in tja po ulicah, nazadnje pa se je ustavil pred dolgim, zamazanim poslopjem, kjer so rekli, da je divizijsko poveljstvo.

Izstopili smo vsi, vojaški in civilisti. Prikazala se je na vratih oseba velikih brk in strogega obraza. Bil je gospod narednik, ki je meril nas, prihajajoče reveže, s pogledom od vrha do tal. Peljal nas je v dolg pritičen prostor, kjer je dišalo po konjih in suhem senu. Po dolgem ob stenah sta stali dve vrsti vojaških postelj brez slamnic. Gospod sergant je rekel, da sicer v tem prostoru ne ostanemo, ker je rezerviran za — bolnike, da pa moramo tu počakati nekega stotnika, ki nas zaslisi.

Opazovalni balon v Friedrichshafen-u, s katerim ugotavljajo vremenske razmere za start in pristajanje »Grofa Zeppelina«.

Morilec z vrtnicami

Varšavska policija se peča s skrivnostnim dogodkom, ki ima naslednjo zgodovino: Izredno bogata in lepa grofica Feodora Sternowska, potomka stare poljske grofovske družine, ki ima svoj dedni grad pri Varšavi, je bila pred svetovno vojno zaročena z gardnim častnikom polka Preobraženska v Petrogradu. Zaročenec je padel pri Tannenbergu, v vojni so padli tudi grofični bratje in l. 1917. so ji umrli tudi starši, tako da je ostala sama s starejšo sestro Leonijo. Da si nekoliko opomore po vseh teh udarcih, je grofica odpotovala v Opatijo, kjer je trajno odklanjala vse množične snubače. Toda nekega dne je rekla, da jo je srečal vojni tovariš njenega pokojnega zaročenca. Ta tovariš je napovedal svoj obisk. Isti dan je prejela grofica od neznanca šopek prekrasnih vrtnic. To popoldne je dala svojima sobaricama prosto in sta obšli na izprehod. Ko sta se zvečer vrnili, sta našli grofico na divanu mrtvo. Izginile pa so vrtnice, a čajno posodje na mizi je pričalo, da je grofica v tem času dejansko imela obisk. Mrliški ogled je ugotovil, da je grofico zadela možganska kap. Ko je prihitela iz Varšave grofična sestra Leonija, je ugotovila, da so zmanjkale gotovina in dragocenosti pokojne grofice. Italijanska policija je zaprla obe sobarici, a ju je kmalu zopet izpustila, ker sta dokazali svojo nedolžnost. O tovarišu grofičnega zaročenca pa ni bilo nikjer najti nobene sledi. — Minoli teden je pa prejela grofica Leonija, ki je sedaj edina lastnica ogromnega premoženja in živi sama na gradu pri Varšavi, šopek prekrasnih rož, ki jih je poslal nezna-

nec. Grofica je velela sobarici, naj vrtnice vrže proč. Sobarica pa si je vrtnice pridržala in jih postavila v svojo sobo. Naslednje jutro so našli sobarico mrtvo v postelji, a vrtnice so izginile. Zdravnik je ugotovil smrt za možgansko kapjo. Grofica je stvar naznanila oblastem, ki skušajo sedaj priti skrivnosti do dna. Zanimivo je, da sta enake smrti, zvezane z vrtnicami iz neznane roke, že pred leti umrli dve članici družine Sternowski.

V dveh - treh vrslih

Okuženje z malarijo po tuji krvi. V splošni bolnici na Dunaju so štirim bolnikom po težkih operacijah vbrizgali kri nekega mladega možkega, ki za oddajo krvi prejema plačilo. Vsi štirje bolniki so oboleli za malarijo. Dognali so, da je vbrizgana kri vsebovala malarijne bacile. Moški je izjavil, da je bil vojak na italijanski fronti, kjer se je morda okužil z malarijo, da pa sam za to ni vedel.

Na potovanju izgubila spomin. Francoske oblasti so sprejele v varstvo neko gospo, katere potni list se glasi na Američanko Käthe Agerbacher in navaja kot sopotovalko njeno hčerko. Gospa pa ne da na vsa vprašanja nobenega odgovora, nima nikake prtljage in tudi ne hčerke. Obrnili so se brzojavno na njenega moža v Wilmingtonu v Kaliforniji, ki je nemu-

Za duha in srce

Slavko Osterc: Iz komične opere.

Novo slovensko operno delo! Redek dogodek! Naša revna operna literatura je obogatela za novo delo, ki, čeprav prvenec, zasluži vso pozornost.

Notranje je sicer hud kontrast resnemu idealizmu Edipa, s katerim se skupno daje, vendar ni nazadnjaško delo. Je to »sketch« notranjega značaja in stila zadnjih let, ko je nastal tudi stilno sorodni Jonny: čisti čutni naturalizem, tako v dramu kakor v glasbi čutna senzacija v smislu l'art pour l'artizma. Snov je dala Murgerjeva, če se ne motim, novela o razburljivem Braziljancu v Parizu in pozabljenim ljubimcu. Glasba nima »izražati« tu nobene »transcendentne ideje«, ki je tekst nima; humoreski na odru je glasba humoren muzikalni okvir, ki tupatam čustveno in predstavo slika dogodkom ozadje. Od hipa do hipa se vrste efekti in se dejanje razvije ob glasbeni invenciji do končne poante komedije. Mislim, da bi delo pridobilo z revizijo libreta v tem smislu, da se Charvalu vsakako osebno uplete v začetek, da ne živi zgolj v dialogu. Njegov pojav na koncu je kot komičen razplet pri branju utemeljen, na odru pa hočemo zapletljaj pred našimi očmi videti razvit. Malo ljudi je komični smisel razumelo.

Glasba kaže nebroj form glasbenega telesa in kompozicijo: zanima te od hipa do hipa, preseneča, čutno ugađa in disonantno dražeč, grutesko se šaleč — tu je Osterc polje, v humorju in groteski. V ostalem gre za atonalno akordiko, v katero se pa že vrvajo znatni linearni otoki in polifone forme, ki jih Osterc nekako igraje obvladuje. Zal, premalo poznam dela njegovega učitelja Jiraka, da bi mogel ugotoviti učiteljeve uplive, toda ta, navidez v sebi razdvojeni Osterc stil se mi zdi, da se bo izčistil še s časom v pretežno linearnost. Osterc zavedno nagiblje k Stravinskemu, daš se ni dosegel njegove razvojne faze (idealizem), nego je še skoro ves v risu senzualnega naturalizma. Pristno mu pa zveni v orkestru (izvrstna instrumentacija) i ta i ona domislja, bodisi že stara stroga mnogoglasna forma ali moderna harmonična prostost. Strobe zveze med glasbo in dramo ni; glasba široko slika situacijsko ozadje, tudi v celoti ni nobene stroge kompozicionalne odtehtanosti delov med seboj v kakšno zelo očitno vezano obliko. Včasih se celo zdi, da ni organske zveze med tekstom in glasbo. Ta posebnost modernega glasbenega naturalizma me posebno navaja na notranjo primero s Klenkovim Jonnyjem.

Vendar ta smer nima več bodočnosti: Edip je pokazal novo smer. Do novega ideala v smislu Edipa je od Jonnya in Ostercovega sketcha en sam korak — samo v povsem nasprotno smer. Množica mladih ga je že storila — tudi impulzivni Osterc ga bo.

Delavnemu Ostercu treba čestitati k znatnemu uspehu. Pokazal je znanje in hotenje in pozitivno delo.

(Par opazk k izvedbi: G. Neffat je glasbeno izvrstno podal delo, za katero se je ves zavzel in mislim, tudi avtorju po volji interpretiral z vso grotesknostjo in humorno gibčnostjo. Kar se igre tiče, bi nemara tupatam šlo tudi brez tako očitne operetne poceni šaljivosti — inscenator je muzike prav razumel in poskrbel s svoje strani za bizarnost.)

St. Zimmermann, Psihologija za srednja učilišta. 2. izd., str. 255, 1928. Zagreb, Jugosl. štampa. Zagrebški vseučiliški profesor St. Zimmermann, ki je znan po svojih filozofskih (zlasti spoznavno teoretičnih) spisih, je že lansko leto izdal učbenik za psihologijo na srednjih šolah. Knjiga je tekom leta doživela drugo, predelano in zelo razširjeno izdajo, v kateri avtor tudi obširno razlaga smer-nice in cilje, ki jih je imel pri prireditvi spisa.

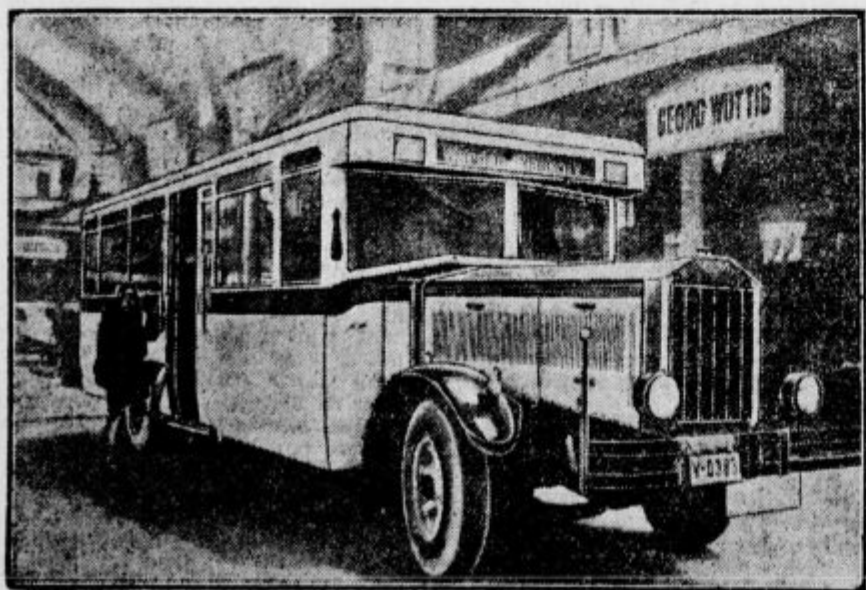
Knjiga je namenjena srednji šoli, je izšla tudi iz srednješolske prakse, a ima širše in višje cilje, ter bo v dosedanjem zasnutku služila kot uvod v psihologijo tudi našim akademikom. Mislim, da je avtor po pravici segel preko srednješolskega okvirja. Nadarjenim dijakom se nudi prilika, da se poglobijo v snov v večjem obsegu kot sicer. Učbenik sloni na empiričnih tleh, vpoštevata torej psihologijo kot izkustveno, naravoslovno vedo, niso pa zanemarjeni tudi problemi filozofične psihologije. Izredna poglavja se oziroma na tozadevno problematiko. V teh partijah je avtor nevsiljiv in predvsem informativen, kar je čisto prav; le rahlo se pozna spisu, da se končno osnovne misli iztekajo v neko moderno skolastično pojmovanje. Knjigi je pridejanih več prilog, dobra zgodovina psihologije (ki se sicer naslanja na druge, zlasti na Mes-serjev pregled sodobne psihologije, in je zato slika za človeka, ki snovi že sicer ne pozna, precej neprozorna), dalje je zelo primeren na koncu knjige psihološki slovarček, ki bo dobro služil za po-navljanje.

O glavnem delu, ki prinaša osnovna dejstva iz izkustvene psihologije, treba polhalno pripomniti, da je točen in vestranski, po mnenju pa se pisec preveč drži fiziološke psihologije. Nikakor ne od-rekam upravičenosti tej metodi psihološke inter-pretacije (zlasti za razlago občutov ter nižjerega čustvovanja), a mislim, da bi srednješolski pouk psihologije moral predvsem vpoštevati deskriptivno-imenomenološko metodo. Opisati in razvrstiti duševne pojave, kolikor mogoče na velikem številu konkretnih zgledov — to mora biti po mojem cilju našega pouka v psihologiji. Zimmermannova psi-hologija se v tem pogledu preveč spušta v podrob-nosti, ki spadajo naravnost v fiziologijo, na drugi strani pa zanemarljivo deskriptivno plat na račun neke abstraktno spekulativne psihološke analize. Pozna se avtorju, da so njegovi interesi bolj na drugih področjih filozofije, zato manjka njegovim izva-anjem sočnosti in prirodnosti. Zlasti zgledi in kon-kretni material bi morali biti bolj skrbno izbrani.

Nasteti nedostatk nikakor ne zmanjšujejo vred-nosti knjige, ki bo dobro služila namenu, ki ga ima. Pisec teh vrst sem sicer mnenja, da bi bilo treba tudi snov, oziroma probleme, izbrati nekoliko dru-gače in v smislu moderne psihologije. Težko je to izvesti v prvem učbeniku, ki uvaja v psihologijo in mora prinesiti osnovne pojme. A mislim, da bi tudi že srednješolska psihologija v večjem obsegu morala računati z osnovnimi dejstvi »strukturne« psihologije, sodobne filozofske antropologije, upo-števajoč tudi n. pr. zanesljiva dejstva iz psihoana-lize. A vse to bomo lahko vpoštevati v bodočnosti. Zaukrat smo lahko zadovoljni, da imamo knjigo, kot nam jo je napisal prof. Zimmermann. Tudi v naših slovenskih razmerah nam bo prav prišla, zlasti ker nam zaenkrat še manjka lastnega tozadev-nega učbenika.

Dr. F. C.

Cirilova knjižnica — XXII. zvezek. Cirilova knjižnica narašča. Topot je izšla povest »Snubitev kneza Samila«. Snov je zajeta iz rusko-turške voj-ne. Povest je delo slavnega angleškega pisatelja H. S. Savagaja. Prevod je zelo posređen. Povest sama vsebuje izredno živahne in pester dogodek. Kratkotom — krasno delec! Knjiga obsega 380 strani; broširana stane 32 Din; vezana 42 Din. Sezite po njej!

Potni avtomobil iz jekla za 60 oseb. Motor ima 100 P.S.

Dopisi

Jesenice

Pogreb g. župnika Jos. Kosa je bil zelo veličasten. Vodil ga je stolni kanonik g. dr. Klinar, slovesni rekviem pa je daroval radovljiški dekan g. Fatur, ki je imel tudi poslovljeni govor. Pogreba se je udeležilo 23 duhovnih sobratov in ogromna množica ljudstva. — Med pogrebom je na Hrušici umrla Dečmanova mama, žena gostilničarja in posestnika g. Mihaela Dečmana.

Novo mesto

Tatovi pri oo. frančiškanih. V ponedeljek ponoči so se oglašili neznanzi zlikovci v frančiškanskem samostanu. Stikali so po zakristiji in odnesli 200 Din. K sreči ni bilo v zakristiji večje množine denarja. Storilec so morali biti s hišnimi razmerami znani, ker bi sicer ne prišli v zakristijo.

Frančiškanski zvonovi. Kovaški mojster in monter Franc Jerman iz Dola pri Ljubljani je zvonove v zvoniku frančiškanske cerkve tako preuredil, da se lahko z vsemi štirimi ubrano zvoni pod zvonikom. Jarne manjših zvonov je podaljšal tako, da so po višini enaki velikemu zvonu. To podaljšanje ima prednost, da zvonovi enakomerno tečejo in se izloči vsako neprijetno udarjanje.

Št. Jernej na Dolenjskem

Gospodinja šola, ki bo trajala 5 mesecev, se prične v četrtek 15. t. m. Oglašilo se je 26 deklet.

Otvoritev higienske razstave bo v nedeljo dne 18. t. m. po prvi sv. maši v dvorani. Razstava bo odprta en teden, in sicer vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6. Ob otvoritvi bo predaval g. dr. Pirc Ivo, šef higienskega zavoda.

Predavanje o prvi pomoči pri boleznih živine je imel v dvorani v nedeljo 11. t. m. po prvi maši g. živilozdravnik Rigler.

Orlovski odsek je vprizoril v nedeljo 11. t. m. v dvorani igro »Vražec in »Trije snubci«. Igrali so fantje in dekleta iz Orehovice.

Murica

Na Poljsko! Kogar zanima potovanje po državi naših bratov Poljakov, naj pride v nedeljo ob 6 v dvorano HiP, kjer bo sklopično predavanje o poljskih krajih in mestih, o njihovih šegah in navadah.

Zgorela sta v kratkem dva avtomobila, eden v Gradcu in eden na Suhorju. Bila sta oba zavarovana.

Martinski sejani je bil srednje dobro obiskani. Ni več takega obiska, kakor je bil nekdanj, ker ljudem zelo manjka denarja. Dobro so se prodali mali prašički za rejo. Najbolj so pa bili zastopani na tem sejmu čevljarji, da obujejo naše ljudi za zimo.

Laško

Kmetijsko-gospodinjstva nadaljevalna šola je bila v Laškem odprta v torek 14. t. m. Otvorili so prisostvovali poleg učnih moči tudi g. dr. Godnič, gerent okr. zastop. Elsbacher v imenu občine Laško, Perna v imenu krajnega šolskega odbora in upravitelj ljudske šole. Kislinger, ki so vsi s prijemnimi nagovori pozdravili ta za naš okraj novi kulturni pokret. To šolo obiskuje dvanajst gojenk, vodi jo pa g. Zora Kuharjeva. Poleg nje poučuje tudi učitelj g. Gradec.

Mostovi na cestni progi Šmarjeta-Brezno se sedaj prenavljajo. Letos gradni okrajni zastop v lastni režiji pod vodstvom cestnega nadzornika g. Golje štiri betonske mostove. Prihodnje leto bo pa gradil novi cestni odsek ob 7 novih. Tako se dela okrajnem zastopu v prid ljudstva.

Domžale. Cerkveni koncert se vrši v župni cerkvi v Domžalah na dan blagoslovljenja novih orgelj v nedeljo 18. novembra t. l. ob 8 pop. Spored: 1. Govor o novih orgljah, njihovi sestavi in registrih, govori g. stolni kanonik dr. Franc Kimovec. 2. Ebner: »Postludije (orglje)«. 3. A. Foerster: a) Gloria iz »Missa solemnis« op. 25; b) Credo iz »Missa solemnis« op. 25. 4. Polleri: Pastoral (orglje). 5. a) Dr. Fr. Kimovec: Hostija ti najsvetejši, b) P. H. Saltner: O Jezus, ves moj blagor ti! 6. Sjogren: Fantazija (orglje). 7. St. Premr: Le spi, nebeško Dete. 8. Grosjean: Andantino

(orglje). 9. a) E. Hochreiter: Blaženi duhovi rajski, b) dr. A. Dolinar: Prošnja. 10. Canestrari: Allegretto festoso (orglje). 11. a) A. Mav: Dajte mi zlatih strun, b) —: Vladarica v božjih dvorih. 12. S. Bach: Tokata v C-duru (orglje). Orgeljske točke št. 1, 2, 4, 6, 8, 10 in 12 bo izvajal vodja stolnega kora v Ljubljani g. prof. Stanko Premr, pevske točke s spremljevanjem orgelj pa domači cerkveni zbor. Vstopnine ni. Prostovoljni darovi za orglje se bodo pri vstopu v cerkev hvaležno sprejemali. Orglje je — kot svoje prve v Sloveniji — izvršil Frano Jenko, orglarski mojster v Št. Vidu nad Ljubljano.

Vodice. Tukajšnja Zvinorejska zadruga je priredila s podporo oblastnega odbora v Ljubljani dne 8. nov. lepo uspešno razstavo in ocenjevanje živine svojih članov. Ocenjevali so se le krave in telice pingavske pasme. 41 članov je prignalo 83 glav živine. Pregledovanje je pokazalo, da je v občini veliko lepe in dobro oskrbovane živine. Ugotovilo se je pa tudi precej pomanjkljivosti v živinoreji, posebno premala skrb pri vzreji mlade živine in preslaba izbira mlečne živine. Živino-rejci so z veseljem vzeli na znanje pripombe gg. strokovnjakov glede izboljšanja. Od 71 krav, ki so bile pripuščene k pregledu, so dobile: 2 po 27, 2 po 26, 8 po 25, 33 po 24—23 točk, ostale manj. Dobro ocenjenim je bilo razdeljenih 45 nagrad v skupnem znesku 3850 Din. Ocenio in pregled so vodili g. živilozdravnik Ravter, g. ekonom Sušič; oblastni odbor je zastopal g. inž. Eiselt. Prireditelj je vsestransko poživila zanimanje za živinorejo in za zadrugo, katere se je letos prvič po 15 letnem obstoju dvignila k krepkemu življenju. Ima pa tudi obilen delokrog v občini, ki živi v prvi vrsti od živinoreje.

Mirna peč. Od 4. do 11. t. m. je priredil v naši župniji drž. higienski zavod svojo razstavo. Cel teden je bila razstava dobro obiskana. Razstavo je otvoril g. ravnatelj dr. Ivo Pirc. Imel je ta dan dve zelo poučni predavanji. Isti dan je g. ravnatelj pregledal bolnike v vaseh Vel. Kal. Orkilevec, Mali Kal. V teh vaseh razsaja hud tifus. Do sedaj je obbolelo do 30 ljudi. Bolezen je zahtevala smrtno žrtev 25 let staro Jožeko Barbo in Malega Kala št. 1. G. ravnatelj je preskrbel vse primerno za prevoz bolnikov v bolnišnico. Odradil je tudi vse ostalo, da se čimprej bolezen zatne. V soboto je cepil g. dr. Trtnik, zdravnik higienskega zavoda, ljudi prot tifusu. Obenem je imel v soboto in nedeljo dve poljudni predavanji. Prihodnje leto bo gradil omenjeni zavod vodovod Hmeljčič-Mali Kal. Orkilevec-Vel. Kal. Vseled pomanjkanja dobre pitne vode je v teh vaseh že večkrat razsajala kakka nalezljiva bolezen. Leta 1920. huda griza, ki je zahtevala več smrtnih žrtev, letos pa se je pojavil tifus. — Naš poštni okoliš dobi v kratkem selskega pismonošo. Zaslugo za to ima g. dr. Kulovec in pošto ravnateljstvo v Ljubljani. — Od kar imamo novega oblastnega cestarja, je na kolo-dvorski cesti pol manj blata. Vsem, ki skrbje za napredek naše občine, bodisi v zdravstvenem kakor prometnem oziru, izrekamo najlepšo hvalo.

Svojo sestrico je ustrelil

(Izpred sodišča.)

Jakec s Podgore je star komaj 17 let. Pa je zadnjič napravil nekaj, kar ga dela zelo otroškega. Našel je bil namreč Jakec nekoč puško, staro vojaško karabinko. Morda do tedaj res še ni bil vide, takšnega orožja, ker on je v vojnem času komaj zamenjal otroško krilce s prvimi hlačkami. Našel je torej Jakec tisto karabinko, ogledal se je okrog, če ga kdo vidi, potem pa je stekel in karabinko skril. V svist, globoko v seno jo je porinil. Od takrat mu je karabinka noč in dan stala pred očmi, pa ni bilo prilike, da bi jo bil vso in natančno ogledal. Neki dan pa je je splezal v avli, potegnil iz sena spravljeno puško ter jo začel sukati in ogledovati. Sam Bog ve kako je ravno takrat prišla v bližino mala sestra Julka, ki je pa Jakec ni videl. On je bil ves zaverovan v puško, ravno je ogledoval petelina, potegoval zanj in — puška se je sprožila. Bila je namreč nabesena, strel je pogodil malo 4 letno Julko prav v glavo. Deklica je bila takoj mrtva. Jakec se pred sodniki zagovarja, da sestre res ni videl in jo tudi ni mogel videti. Puška se mu je pa kar nenadoma sprožila. Jakec je bil za svojo otroško radovednost in ne previdnost obsojen na 1 mesec zapora, ker se je dejanje vzelo le kot nedovoljeno in ne previdno ravnanje z nevarnim orožjem, ki utegne povzročiti smrt tuje osebe.

Za negovanje naravne lepote

Velika priljubljenost Elida-artiklov je utemeljena v njeni neprekosljivi kakovosti. Proizvod, ki je najmanj toliko vreden kot najfinjši izdelki inozemskega izvora. Elida nudi v njenih obilnih proizvodih vse, kar rabite za negovanje Vaše naravne lepote.

ELIDA

Šolske vesti

V stalno državno službo so z minist. odlokom sprejeti sledeči bivši kontrakt. učitelji: Golja Anton, učitelj v Ojstri. okraj Dravograd. — Petric Marija, učiteljica v Slivnici pri Celju. — Penko Pavla, uč. v Lazah pri Starem trgu. — Blažej Kordeš Anica, uč. v Prevalju. — Preselj Angelj Miroslav, učitelj na meščanski šoli v Ljutomeru. — Vadjal-Tomšič Ana, učiteljica na Humu, okraj Ptuj. — V kratkem bo podpisan ukaz o nadaljnjih imenovanjih.

V državno službo so sprejeti sledeči učitelji, ki so v jeseni odslužili kaderski rok v vojski: Franc Kotnik v Središču ob Dravi. — Ambrož Martin v Vitanju. — Jurj Tomažič v Ribnici na Pohorju. — Andrej Stefanec v Sv. Stefan. — Ferdinand Majnik v Jezersko. — Jože Stopar v Pertot. — Hari Zoltan v Gederovcih. — Lojze Županc v Strkičevu. — Jurij Vreže v Čadramu. — Janez Knol v Fari vasi.

Ostavko na državno službo so podali sledeči učitelji: Kekec Anton, učitelj v Krupivniku, okraj Muška Sobota. — Kokož Miroslav, učitelj v Lokovici, okraj Dravograd. — Berta Matko, učiteljica v Trzihu, okraj Kranj.

Stalnost v državni službi je priznana sledečim učiteljem: Josipu Tomažiču, učitelju v Tinjah. — Rupertu Hafner, uč. v Remšniku. — Vilmi Kapec, uč. v Kapei. — Marjeti Poznik, uč. v Selih pri Hinjah.

Ukazno so napredovali: Ciril Pregelj učitelj v Celju. — Miroslav Trost, učitelj v Kočevju. — Stanislav Rogl, učitelj v Bošanju. — Anton Musček-Serbec, učitelj v Sv. Vidu pri Ptuj.

DISAVISION

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 15. novembra: 12.30 Reproduciran glasba in borzna poročila. 18.30 Prebrana rastlin, predava ing. Rado Lah. 19. Italijanska, poučuje prof. Gruden. 19.30 Zgodovina Slovencev, predava prof. Kranjec. 20. Operetni večer: Sodelujejo ge. Poličeva, Balatkova, gg. Drenovec, Peček; klavir: g. Balatka: 1. Dvošpev in prizor iz operete »Grofica Marica«; 2. dvošpev »prav majhen bar« (Bajadera); 3. solospjev iz operete »Netopir«; 4. dvošpev »Mali kanape« (Terezina); 5. pesem iz operete »Grofica Marica«; 6. dvošpev »Dolly čemu ste zvesta to-le« (Orlov); 7. dvošpev »Tango« (Lady X); 8. solospjev iz operete »Buccaccio«; 9. dvošpev in prizor »Smej se Bajacco« (Zmagovalka); 10. dvošpev »Kadar ležem spat večer« (Grofica Marica); 11. iz operete »Cardaška princesa«; 12. dvošpev »ko zvezdice zažarijo« (Bajadera); 13. Na potovanju (kuplet); 14. trospev in prizor iz operete »Poljska kric« — Klavir in harmonij. — 22. Poročila.

Petek, 16. nov. 12.30 Reproduciran glasba in borzna poročila. — 19. Francoščina, poučuje dr. Stane Leben. — 19.30 Ljudska umetnost, predava dr. Stane Vurnik. — 20. Radio-kvartet. — 22. Poročila.

Drugi programi

Četrtek, 15. novembra.

Zagreb: 17.30 Poljuden koncert (vijolina in klavir). — 19.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — Praga: 12.20 Opoldanski koncert — 16.30 Simfonični koncert: Stokowski; Uvertura k operi »Marica« — Moniuszko: Poloneza iz opere »Hrabina«, uvertura k operi »Flis« — Stojowski: Andante in Scherzo iz simfonije d-mol — Szymanowski: koncert za gosli s spremljevanjem orkestra — Marek: Simfonijski Brevis. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert — 20. Pester večer. — Bern: 17. Orkestralni koncert — 20. Orkester, vnes literarne recitacije. — Katowice: 20.30 Prenos koncerta iz Krakowa. — Rim: 20.45 Operetni večer. — Berlin: 16.30 komorni koncert — 20 »Bimala«, veseloigra — 21.30 Časnikar govori... — nato plesna glasba. — Dunaj: 10.30 Koncert zbora Wiener Saengerknaben — 11 in 16 Orkestralna glasba — 19. Koncert Schubertovih skladb — 20.05 »Pension Schoeller«, burka v 3 dej.; nato plesna glasba. — München: 19. Predavanje: Turistika pozimi — 20. Citraški koncert. — Milan: 21 »Deklica z zapada« (Puccini). — Budapest: 12.20 Klavirski koncert — 18.25 Koncert ciganske kapele — 22.25 Lahka glasba.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Četrtek, 15. novembra: Zaprt. Petek, 16. novembra: TAJNA DOLGEGA ŽIVLJENJA (Stvar Makropulos). Red A. Sobota, 17. novembra: SVEJK. Izven. Nedelja, 18. novembra ob 15 pop.: MODRI OSLEČEK MIŠKO, mladinska predstava. Izven. — Ob 20 zvečer: KROG S KREDO. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Četrtek, 15. novembra: TGSCA. Izven. Petek, 16. novembra: BOCCACCIO, opereta. Red D. Sobota, 17. novembra: CAROBBA PISCAL. Red B. Nedelja, 18. novembra ob 15. pop.: POLJSKA KRI, opereta. Izven. Znižane cene.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 15. nov. ob 20: KONJEDERKA. Gostovanje Hanni Niese. Petek, 16. novembra ob 20: DIVJI AVTOMOBILI. Gostovanje Hanni Niese. Sobota, 17. novembra ob 20: OBLAKI, ab. A. Premijera.

Ljudski odbor v Ljubljani

Nedelja, 18. nov. ob pol 8 zvečer: »PODOBAR«, ljudska igra s petjem, godbo in plesom v 5 dejanjih.

Prireditve in društvene vesti

Predavanje o Albertu Düreru priredi v četrtek 15. t. m. ob 18. v zbornični dvorani univerze umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani. Permanentne vstopnice za vseh 10 predavanj letošnjega cikla pri Novi Založbi. Enkratna vstopnica pred predavanjem pred dvorano.

»Ljubljana« ima danes zvečer ob 8. skupno pevsko vajo. — Pevovodja.

S petjem, godbo in plesom vprizori Ljudski odbor v Ljubljani v nedeljo 18. t. m. ob pol 8 zvečer v Ljudskem domu Ganghoferjevo ljudsko igro »Podobar« v 5 dejanjih. Zanimanje za to predstavo je že sedaj veliko, zato opozorjamo občinstvo, da si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so v predprodaji od petka dalje pri društveni nabavni zadrugi v Ljudskem domu I. nadstropje.

Podporno društvo »Zveza služkinje« priredi v nedeljo 18. nov. ob pol 8 zvečer v Rokodelskem domu, Komenskova ul. 12 igro, ki je izšla v Ameriki pod naslovom »Prisegame«. Igra je tridejanska s petjem. Vabljeni vsi, ki ljubite petje in smeh.

Problem katolištva v sodobni kulturi je tema, o kateri bo govoril g. prof. dr. Cibelj na sestanku Slov. kat. akad. starejšinstva drevi ob 8 v dvorani Akademskega doma. Ker je vprašanje zelo zanimivo, vabimo vse člane in prijatelje. — Odbor.

Na simfoničnem koncertu, ki ga priredi pod vodstvom višjega vojaškega kapelnika dr. Josipa Čerina godba dravke div. obl. se izvaja med drugim tudi znamenita Paunovičeva jugoslovanska simfonija. To delo, ki je posvečeno dr. Čerinu je bilo prvokrat izvajano na koncertu godbe drav. divizije leta 1924. ter zelo takrat splošno priznane in uspeh. Delo je pisano za veliki orkester polno prepleh idej in motivov, pristno jugoslovanskega kolorita, krasno instrumentirano tako, da nosi po pravici naslov Jugoslovanske simfonije. Zato, da je mladi avtor, bivši vojaški kapelnik par dni po ljubljanski prvi izvedbi umrl nenadno smrti. Koncert se vrši v ponedeljek 19. t. m. ob 20 v Unionu. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Naše dijaštvo

Na 55. rednem obli. zboru j. k. a. d. »Zarja« so si »Zarjani« izvolili sledeči odbor: Predsednik: Miroslav Tozon, tajnik: Pluk Oskar, blagajnik: Radivoj Poženel, gospodar: Marijan Breclj, arhivar: Tone Kovačič, revizorja: Jože Humer in Jože Pucelj.

Chic Parizanke rabijo
Cendre de rose
all Rose Corail
Bourjois-Paris

Tudi pri protipoteznem britju se je lahko briti s pristnim Gillette-rezilom

Prožno pristno Gillette rezilo je bridkoostro brušeno. Tudi najtršo brado posname v vsakojaki potezi gladko in lahko ter ne draži kože.

Vsako pristno Gillette-rezilo ima vtiščen tole zaščitne znamko:

De Luxe zavrtiki (30 rezil), celotne zavrtke (10 rezil), na pol zavrtke (5 rezil) dobite v vseh zadevnih prodajalnah.

GILLETTE SAFETY RAZOR CO.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Veščega rezkalca
pet (Schnittfräser) in oblikovalca (Absatzglaser) — išče tovarna čevljev v Zagrebu, poštni predal 286.

2 mizar, pomočnika
popolnoma zanesljiva in sposobna, sprejme takoj I. Gerden, strojno mizarstvo, št. Vid p. Stični.

En pomočnik in dva vajenca
za mizarstvo obrt sprejme Andlovic, Ulica na Grad 2, Ljubljana.

Elektrikarja
s praktično in dobro teoretično naobrazbo za visoko in nizko napetost, za vzdrževanje in popravilne elektro - motorje in napeljav ter vseh v to stroko spadajočih naprav išče večje rudarsko podjetje. Lastnoročni prošnji se priložiti prepise pričeval. — Ponudbe se poslati na upravo »Slovenca« pod: »Elektrikar« št. 11.179.

Zobotehnik
asistent, se sprejme proti mesečnemu honorarju Din 3000.—. Prošnje, opremljene s pričevanji o dosedanjih praksi se poslati na Okrožni urad za varovanje delavcev v Ljubljani.

Učenko
za strojno pletenje sprejme v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11.189.

Išče se točaj
(Schankbursch) s kavcijo. Naslov v upravi št. 11.199.

Čevljar, pomočnika
sprejme takoj Franc Trček, čevljar, Brezovica pri Ljubljani.

Deklico
zdravo, najraje siroto brez staršev, staro največ 14 let, išče slovenska družina za manjše hišne posle z vsi oskrbo in mesečno nagrado. Potne stroške povrne. — Ing. Oblak, Mlatišmina ul. 19, Beograd.

GREŠITE MNOGO
ako ne čitate redno
SLOVENCA

Službe iščejo

Prvovrsten brusar
s petletno prakso želi kako stalno mesto. Zmožen popolnoma kubične računstva ter popravi na žagi. Ponudbe na upravo Slov. v Mariboru pod »Prvovrstna moč«.

Pouk

Šivilja
za perilo sprejme gospodične za pouk dnevno in večerno. — Naslov pove uprava pod št. 11.081.

Stanovanja

Stanovanje
3 sobe, kuhinja in vse pritlikline, oddam v ljubljanski okolici takoj. Ugodna avto zveza. Naslov v upravi Slovenca pod št. 11.185.

Sobo
za tri gospode oddam. — Naslov v upravi št. 11.183.

Sobico
iščem; grem tudi kot stanovalec. Na 14 dni pridem za par dni v Ljubljano. Ponudbe upravi »Slov.« pod »14 dni«.

Na stanovanje
se takoj sprejme gospod. Ulica na Grad 7.

Sobo oddam
enemu ali dvema podnajemnikom. Karlovska cesta 15/II.

Sostanovalec iščem
Karlovska cesta št. 15/II.

Porestva

Krasno posestvo
se odda v najem ali pa tudi proda. Posestvo meri 50 oraloval najboljši zemlje v ravnini ob cesti ležeče. Poslopje je novo, z opeko krito, elektrika in voda v hiši. Kje, pove uprava št. 11.190.

Prodamo

Namočena polenovka
vsak petek. — Anton Legat, trgovina - Ljubljana, Miklošičeva cesta 28.

Krompir
beli, la vrste, več vagonov takoj za oddati. — Josip Langeršek, trgovina, Marenberg.

Packart-harmonij
s 15 registri, skoraj nov, uporabljen tudi za manjšo cerkev naprodam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 11.149.

Kompletna spalnica
krasna plišasta preproga, 3,50 x 4,50, naprodam. — Naslov pove uprava Slovenca pod št. 11.157.

Ladijska tla
in skobljane deske 30 mm v zalogi. Streliska ul. 33.

Jabolka
vseh vrst dobite največje pri GOSPODARSKI ZVEZI v Ljubljani.

Stružnica
skoro nova, z nekaj orodja, se proda. — Maribor, Smetanova 46/II, vrata 10.

Obrt

Koks
suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. — Mestna plinarica.

Puhasto perje
kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozovič, kem čistilna perja, Zagreb, Illica 82.

Samo 26 do 28 Din plačate

za podplatanje ženskih čevljev in 32—38 Din za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplatmi in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tatlenbachova ulica 14.

Perje
vsako množino, čiščeno, neizčiščeno, nečehano - kokoške, purje, račje in gosje - prodaja trdka E. Vajda, Čakovec, Medjimurje.

Krojači in šivilje

Kroje (šnite) po najnovejši modi razpošilja za dame in gospode Knefelj Alojzij, strok. učitelj v Ljubljani, Križevniška 2.

Bukova drva
krasna, zdrava, popolnoma suha, iz pokritega skladišča dobav. promptno Čebin, Wolfova ul. 1. Telefon 2056.

Fižol
različnih vrst se dobi po ugodni ceni pri Fran Pogodniku, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36 — trgovina z žitom, moko in deželni pridelki.

Steklarska dela
izvršuje solidno in po zmernih cenah Franjo Zrnc, steklar v Ljubljani. Naročila se sprejemajo začasno: Pred škofijo 10, v brivnici.

Klobuki
baržunasti in filc po 90 do 120 Din. Popravila od 35 do 50 Din. Priporočam Stemberger Reš, modistka.

Kupimo

Bukova drva
ponudite na upravo lista pod »Solidna postrežba«.

Kupim
dobroohranjeno prešo (Spindelpresse), ca 50 do 70 cm, ter škarje za rezanje lepenke (Pappschere). Naslov: Fr. Zorn, Ljubljana VII, Lepodvorska ulica 23.

Razno

Kašo,
ješprenj, ajdovo moko vedno svež oddaja na dehalo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Zahtevajte samo OSRAM
potem boste dobili dobro žarnico.

Železnato vino

lekar, dr. G. PICCOLI-JA v LJUBLJANI krepeča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Prodajamo po najnižji dnevni ceni prvovrst. suha

goveja čreva

soljena, ravna debela čreva (Scheibendarm) ter ovčje strunjarje.

Jugocrijevo
Zagreb, Klaučičeva ul. 9. Telefon 60—91.

Bukovih DRV

krompirja, fižola vsako množino, ter več vagonov

božičnih drevesc
kupim. — Ponudbe (za fižol tudi vzorec) na Praznik, Zagreb, Kanal.

Naročajte SLOVENCA
najcenejši slovenski dnevnik

Dr. Ev. SUHER

se je preselil v Sp. Šiški, Medvedova cesta 27 (blizu kolodvora), kjer redno ordinira.

Največja razprodaja na celim svetu zaradi svoje prvovrstne kakovosti

Lipton čaj

Društvo Lipton Ltd, London

Zastopstvo in skladišče za Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Črno goro

Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75

Prodaja s skladišča ali direktno iz Londona, iščejo se krajevni zastopniki

ZA ADVENT

priporočam Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom sledeče skladbe:
Adamič K., V svitu zarje. Zbirka adventnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 24, glasovi po Din 6.
Grum A., Adventne pesmi za mešani zbor. Part. Din 10, glasovi po Din 4.
Foerster A., 12. cerkvenih pesmi za mešani zbor. Din 12.
Foerster A., Cantica sacra III. del. Za moški ali ženski zbor. Din 30.
Premrl St., 40 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. Din 40, glasovi po Din 5.
Premrl St., Cerkevna ljudska pesmarica za eno ali dvoglasno petje z orglami. (Nova izdaja). Part. Din 50, glasovi po Din 24.
Sattner p. H., Slavospevi presv. Srcu Jezusovemu za mešani zbor. Part. Din 25, glasovi po Din 5.

Stenski koledar 1929

za pisarno in dom, dvostranski, oblike 34x42 cm, obsega poleg koledarja še poštne določbe in prostor za beležke, lično izdelan v večbarvni litografiji, prodaja Jugoslov. tiskarna v Ljubljani.

Cena za preprodajalce po 3 dinarje, na drobno po 4 dinarje 50 par.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Sicer pa si pravi mož, kakor pravite, vedno sam ustvari priliko, in ne čaka, da mu jo kdo drugi ponudi. Spomnite se Clivea — samo pisarček je bil in vendar je osvojil Indijo. Pri svetem Juriju, nekaj tudi jaz še lahko storim na svetu!

Nasmehnila se je ob izbruhu moje irske ognjevitosti. »Zakaj pa ne?« je rekla. »Vse imate, kar mož lahko ima: mladost, zdravje, moč, izobrazbo, podjetnost. Zalostna sem bila, da ste spregovorili; zdaj sem pa vesela, jako vesela, da je najin razgovor v vas obudil take misli.«

»In če kaj dosežem...?«

Kakor topel baržun mi je njena roka zaprla usta. »Nobene besede več o tem, gospod! Že pred pol ure bi morali biti v uredništvu pri večernem delu. Bilo mi je samo prehudo, vas spomniti na to. Če pa si nekega dne morda priborite svoj prostor na svetu, potem se lahko povrneva k najinemu razgovoru.«

Tako sem se nenadoma znašel sredi meglenega novemberskega večera. Tekel sem za vlakom električne železnice, ki vozi v Camberwall, z gorečim srcem in trdno odločen iztakniti neke, preden poteče prihodnji dan, katerokoli nalogo, ki bi me storila vrednega njene ljubezni. A kdo na vsem širnem svetu bi bil takrat mogel slutiti, kako neverjetno obliko bo dobilo to poslanstvo in po kako čudnih potih bom hodil, da ga izvršim?

Čitatelju se bo naposled še zdelo, da to uvodno

* Od XIV. stoletja so vladali v Indiji potomci strašnega mongolskega osvajačevalca, Tamerlana. Lord Clive jim je v XVIII. stoletju odvzel Bengalsko, najpomembnejšo indijsko deželo, in s tem položil temelj največji angleški koloniji.

poglavje nima prav nobene zveze z mojo povestjo. In vendar moja povest nikdar ne bi bila nastala brez tega poglavja. Samo človek, ki stopi v svet z zavestjo, da nam je povsod dana prilika za junaštva, in s srčno željo izrabi prvo priliko, ki se mu zato ponudi — samo tak človek je zmožen, kakor sem to storil jaz, na glavo postaviti svoje dosedanje življenje in odjadrati v nepoznano, v skrivnostno meglo zavito deželo, kjer se mu obljubujejo veliki doživljaji in velik uspeh. Le poglejte me, gospodje v uredništvu »Daily Gazette« katerega jako neznaten član sem bil dozdaj, kako trdno sem bil odločen po možnosti še isti večer poiskati nevarno nalogo, ki bi me storila vrednega moje Gladys!

Kaj je bilo vzrok, da je od mene zahtevala, naj radi njene slave tvegam svoje življenje: sebičnost ali brezsrčnost? A tako vprašanje bi si lahko zastavil človek v moških letih, ne pa pogumen triindvajsetleten mladenič, v katerem je vzplamtela prva ljubezen.

Drugo poglavje.

Poizkusite svojo srečo pri profesorju Challengerju!

Vedno sem imel rad našega starega, čmernega, debelustastega in rdečeličnega glavnega urednika McArdlea, in mislim, da je tudi on mene rad imel. Ravnatelj je bil pravzaprav Beaumont, a ta je bival neke v razredčenem zraku na olimpijskih višavah, odkoder sploh ni mogel razločiti kaj manjšega od mednarodnega zapletljaj ali ministrske krize. Samo včasih smo ga videli, kako je osamljeno in dostojanstveno romal v svoje svetlišče z meglenim, bežnim pogledom: v mislih je letal gotovo kje nad Balkanom ali nad Perzijskim zalivom. Vedno je ostal nam nepristopen in oddaljen od nas. McArdle pa je bil njegov prvi namestnik in smo ga poznali. Ko sem stopil v njegovo sobo, mi je stari gospod pokimal z glavo in si porinil očala visoko gori na plečasto čelo.

»No, gospod Malone, po vsem, kar slišim, se zdi, da imate dober uspeh,« me je pozdravil v svoji pri-

jazni šotski izgovorjavi.

Priklonil sem se in se zahvalil.

»Nesreča v premogovniku je bila sijajna. Pa tudi požar v Southwarku. Imate pravi slog za poročila. Kaj pa vas je privedlo zdaj k meni?«

»Rad bi vas prosil za neko prijaznost.«

Na obrazu mu je bilo videti, da se je prestrašil, in takoj je odvrnil oči od mene.

»No, no, kaj pa je z vami?«

»Ali ne bi bilo mogoče, gospod McArdle, povedati mi kako posebno nalogo za naš dnevnik? Poizkusil bi jo čim najbolje opraviti, vse v redu zaključiti in vam pošiljati dobra poročila.«

»Na kake vrste nalogo pa mislite, gospod Malone?«

»Na tako, ki nudi priliko za napete doživljaje in nevarnosti. Jaz bi se zelo potrudil, gospod McArdle, da opravičim vaše zaupanje. Čim težja bi bila ta naloga, tem bolj mi bi ugajala.«

»Videti je, da se vam jako mudi napraviti življenje.«

»Dokazati, da ne živim zaman, gospod McArdle!«

»Ah, moj Bog, vsa čast vašemu navdušenju, gospod Malone! A bojim se, da so časi za take stvari že minili. Tudi uspeh komaj odtehta stroške, ki jih povzroči poseben, v to poslan poročevalac, in kakor je umljivo, se poveri taka naloga navadno samo preizkušnemu človeku z znanim imenom, ki uživa zaupanje javnosti. Dandanes so po zemljevidih večinoma že izginili veliki beli madeži, in ne vem, ali je ostal še kak prostorček za romantične doživljaje. Sicer pa, čakajte no,« je dodal, in nenaden smeh mu je za trenutek razsvetlil obraz. »Beli madeži v zemljevidu so me na nekaj spomnili. Kaj, če bi vi poizkusili razkrinkati in osmešiti nekega sleparja, sodobnega Münchhausena? Lahko bi ga postavili na sramotni oder kot lažnika, ker kaj drugega ne more biti. To bi bilo dobro početje, prijatelj! Kako vam je stvar všeč?«

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Maribor, HANKA A. LUŽIŠKO-SRBSKA POVEST. Din 22, vez. Lin 30. — 25. zvezek: Haggard, H. C. CESARIA MONTEZUME. Din 22, vez. Lin 30. — 26. zvezek: Loranzini, S. OŽEK IN NIEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14, vez. Lin 22. — 27. zvezek: Prigled, O. ROKI SOLNCA. Din 24, vez. Lin 32. — 28. zvezek: Haggard, K. KLOPATRA. Din 28, Din 40.